УзССР Давлат китоб палатаси
Гос. книжная палата УзССР

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 102 (18.579). ● Чоршанба, 1983 йил 4 май ● Баҳоси 3 тийин.

СУВНИ ТЕЖАБ САРФЛАЙЛИК

ҲАР ҚАТРАСИ ГАВҲАР

НАМАНГАНЛИК УСТА СУВЧИЛАР ҲИКОЯ ҚИЛАДИЛАР

Ғўза суғоришнинг «чустча» усули қандай афзалликларга эга! Масалан, 10 гектарлик картага сув тарашдан олдин 90 сантиметрлик схемадаги эгатлар оралиғига 75—80 метр, 60 сантиметрлик схемадаги эгатлар оралиғига 40—50 метр узунликда шохариқлар олинади. Карталарга сув тарашдан 4—5 соат олдин ўқариқлар оз сув билан намлантирилади. Сўнгра сув кўпайтирилади. Шунда тупроқ ювилиб кетмайди, сув эгатларга бир текис оқади. Орадан 24—30 соат фурсат ўтгач, сув бошқа карталарга олинади. Шундай қилинганда ғўзалар сувга яхши қонади, ҳар гектар ер ҳисобига 400—500 литр сув тежаб қолинади.

Ғўза суғоришнинг «косонсойча» усулида ҳар гектар майдонга 10 литр сув таралади. Ҳар бир бригадада ўнта сувчи группа усулида ишлайди. Бош сувчи уларнинг ишини бошқариб боради. Сувчилар шу касбга садоқатли шогирдлар тайёрлашган ва улар ҳамкорлик билан иш олиб бормоқдалар. Областимизнинг барча хўжаликларида сувдан фойдаланиш намунали ташкил этилиб, пахтадан юқори ҳосил етиштиришга мустаҳкам замин яратилмоқда.

Биз узоқ йиллардан буён сувчилик қиламиз. Сув ҳаддан ташқари сероб бўлган, иншоотлардан тўлиб-тошиб ётган йилларни эслолмаймиз. Шунга қарамай, ҳар йили пахтадан план ва мажбуриятларимизни қоплайдиган даражада юқори ҳосил етиштириб келяпмиз. Гап сувнинг кўп ёки оз бўлишида эмас. Балки, унинг ҳар қатрасидан оқилона фойдаланишдадир. Сув кўп, деб ғўзаларни кўллатиб суғориш билан юқори ҳосил олиб бўлмайди. Сув оз бўлса-ю, унинг ҳар литридан самарали фойдаланилса, кутилганидан зиёда пахта олиш мумкин.

Бир группа қишлоқ хўжалиги илғорлари ва мутахассисларининг республикамиз қишлоқ хўжалиги ходимларига, барча сувчиларига Очиқ хатида бу йил республикамизда сув тақчил бўлиши таъкидланди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети масалага жиддий эътибор бериб, сувни авайлаб сарфлаш, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил олиш учун ундан самарали фойдаланиш ҳақида қарор қабул қилди. Биз, сувчилар бор сувдан тежаб-тергаб фойдаланишимиз, бир қултумининг ҳам исроф бўлишига йўл қўймаслигимиз, нурни нечоғли эъзозласак, сувни ҳам шунчалар қадрлашимиз керак. Бу иш биз, сувчиларнинг қўлимиздан келади, албатта.

Лекин масаланинг бошқа томони ҳам бор. Эртаги ва нави юқори пахта етиштиришда, ҳосилдорликни кўтаришда сув ва сувчиларнинг роли, шубҳасиз, катта. Масалага чуқурроқ ёндашадиган бўлсак, бу борада механизаторлар, чопиқчилар, химизаторларнинг хизмати ҳам бундан кам эмас. Биз ғўзаларни қондириб суғоргагу, механизаторлар қатор ораларини оби-тобида культивация қилиб, чопиқчилар тупроқни ғўзаларнинг бўғзига қадар юмшатиб, намнинг тўла ва узоқ маҳал сақланиб қолишига шароит яратмаса, ундан нима фойда? Ёки ғўзалар мириқтириб суғорилган эгат оралари майин ҳолга келтирилган пайкалларда қишлоқ хўжалик заракунандалари тўзғиб юрса, ҳосилга жиддий зарар етмайдими?

Чиқадиган хулоса шуки, суғориш, культивация, кетмон чопиғи, озиқлантириш, қишлоқ хўжалик заракунандалари ва касалликларга қарши кураш ва бошқа агротехника тадбирларини бир-бирига узвий равишда боғланган ҳолда юқори сифатли қилиб ўтказиш керак. Бунинг учун сувчилар, барча дала меҳнатчиларига бўлган талабни ошириш меҳнат интизомига қатъий риоя этиш, бир кунда камида бир ярим-икки кунлик графикка тенг ишлар бажарилишини таъминлаш талаб этилади. Ҳозир пахтачиликда жуда нозик паллага кирилди. Гектарларнинг тўла, кўчатлар сонининг бут бўлишини таъминладик. Лекин ўсимлик ўсиш ва ривожланишдан орқада қоляпти. Бунинг устига бегона ўтлар кўпайиб кетди. Режани ана шуларни ҳисобга олиб белгиламоғимиз, ҳар кун, ҳар соатни ғанимат билиб, ғўза парваришини бутун чоралар билан кучайтирмоғимиз лозим.

Ғўзаларни тўғри суғоришда тупроқ тузилиши, об-ҳаво ва иқлим шароити, хўжаликлар измидаги сув ресурслари аниқ ҳисобга олиниши биринчи даражали аҳамиятга моликдир. Бу йилги шароитда булоқлар, зовурлар ва бошқа иншоотларнинг сувларидан ҳам тадбиркорлик билан фойдаланишимиз лозим.

Суғориш агротехника муддатларида ва маромида ўтказилганда ёш ниҳолларнинг илдизлари тез ривожланиб, бақувватлашади, тупроқ қатламидаги озуқа моддаларидан барвақтроқ баҳраманд бўлади. Айни кезда эртаги ҳосил нишоналари кўпаяди. Илдиз системаси жойлашган тупроқ қатламининг маълум даражада нам бўлиши вегетация жараёнини илдамлаштиради. Ҳар бир сувчининг вазифаси ўз санъатини ишга солиб, вегетация даврининг охирига қадар ҳамма пайкалларда намлик нормал ҳолда бўлишини таъминлашдан иборатдир.

Бу йил сув тақчил бўлади, дейиляпти. Бундан чўчимаслигимиз, аксинча, тадбиркорлик билан иш тутмоғимиз зарур. Кейинги йилларда «қуруқ культивация» ўтказиш усули ҳам кенг қўлланиляпти. Бунинг маъноси шуки, ҳар суғоришдан кейин ер етилиши билан пайкаллар культивация қилиниб, нам сақлаб қолинади. Лекин бунинг ўзи кифоя қилмайди. Намни буғланишдан тўла асраб қолиш ва ғўзаларга хизмат қилдириш учун яна бир марта культивация ўтказиш маъқулдир. Шунда тупроқ қатлами кутилган даражада майин ҳолга келади. Ҳар бир суғоришдан кейин икки марта культивация ва чопиқ ўтказишни одат тусига киритайлик!

Ҳарорат кундан-кунга кўтариляпти. Бундай кезларда ғўзаларни тунда суғориш айни муддаодир. Нега деганда, ғўзалар кундуз кунлари ҳарорат таъсирида ҳориб қолиб, сувга яхши қонмаяпти. Кечалари эса сувга яхши қонади. Шуни назарда тутиб сувчиларни кўпайтириш, энг тажрибали кишиларнигина тунги сувчиликка қўйиш керак.

Сув кам. Бунинг устига эгасизлик, пала-партишликка йўл қўйилса, оқибати яхши бўлмайди. Сувнинг ҳар литрини тежашимиз шарт. Тупроқ нормадан ортиқ намлантирилса, ғўзаларнинг сувни буғлантириш қобилияти ошади. Ёки бошқачасига айтганда, ўсимлик ортиқча сувни буғлантиришга мажбур бўлади. Бу, оқибат натижада, ҳосилдорликнинг пасайишига олиб келади. Сувчиларимиз ана шундай кўринишларга асло йўл қўймасликлари лозим.

Бизлар сувчилик қилаётган бригадаларда бу йил ҳар гектар ердан 50—55 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтарамиз. Республикамизнинг барча сувчиларини суғоришни аъло даражада ўтказиб, пахтадан юқори ҳосил етиштиришга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшишга чақирамиз!

Абдусаттор РУСТАМОВ,
Чуст районидаги «Партия XX съезди» совхозининг биринчи класс сувчиси.

Мамаризо ЭГАМОВ,
Косонсой районидаги «Коммуна» колхозининг биринчи класс сувчиси.

● УН БИРИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ УЧИНЧИ ЙИЛИ МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

● ДАЛАЛАРДА МЎЛ ҲОСИЛ УЧУН КУРАШ ҚИЗҒИН

● СУВ ТАНҚИСЛИГИГА ҚАРШИ ТАДБИРЛАР

МУСОБАҚА КУНДАЛИГИ

● Қарши магистрал каналининг барча насос станциялари агрегатларини ремонт қилиш ишлари муддатидан анча олдин бажарилди. Гидрокомплекснинг ишлатувчилари бу билан ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йили учун ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларидаги асосий моддалардан бирини шараф билан бажардилар.

Қарши гидрокомплекси ишга туширилгандан буён ўн йил вақт ўтди. Бу давр ичида у орқали Амударёдан мўл-кўл оби ҳаёт кенг пахтазорлар ҳамда экинзорларга йўлланди.

● Иккинчи Жиззах насос станциясининг учинчи агрегатини монтаж қилиш ишлари бошланди. Агрегат орқали ҳар секундда 15 кубометр сув ўтадиган бўлади. Бу ишларни «Ирмонтаж» трести 24-кўчма механизациялашган колоннасининг Антон Випренцов бошлиқ бригадаси аъзолари бажармоқдалар. Коллектив илгари Жиззах бош насос станцияси агрегатларини монтаж қилишда катта тажриба орттирган эди. Монтажчилар барча ишларни бир ой давомида, яъни пландагидан икки баравар тезроқ бажаришга сўз беришган. Учинчи агрегатнинг ишга туширилиши натижасида кўпчилик мавжуд майдонларнинг сув таъминоти яхшиланиб, яна 16 минг гектар қўриқ ерни қишлоқ хўжалик оборотига киритиш имкони туғилади.

Ҳозир тўртинчи агрегатнинг пойдеворини қўйиш ишлари ҳам бошланди. Иккинчи Жиззах насос станциясида ҳаммаси бўлиб ўнта агрегат ўрнатилади.

● Яқинда Булунғур районида «Полвон» насос станцияси муддатидан илгари ишга туширилиб, у орқали Булунғур, Жомбой ва Пайариқ районларидаги хўжаликларнинг пахтазорларига ва узумзорларига сув берила бошланди. Натижада 3 минг гектар майдондаги экинзорларнинг сув таъминоти яхшиланди.

ДЎСТЛИК ВИЗИТИ

ДЕЛЕГАЦИЯ МОСКВАГА КЕЛДИ

Делегациянинг Москвага келиши. Суратда: аэродромда кутиб олиш. ТАСС—ЎзТАГ телефотоси.

ГБСП Марказий Комитетининг Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси Э. Хонеккер бошчилигидаги Германия Демократик Республикасининг партия-давлат делегацияси КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг таклифига биноан 3 май куни расмий дўстлик визити билан Москвага келди.

Аэродромда Э. Хонеккерни, делегация аъзоларини КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Ю. В. Андропов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раисининг биринчи ўринбосари, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри Д. Ф. Устинов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. В. Русаков, бошқа расмий кишилар самимий кутиб олдилар. (ТАСС).

ФИКРЛАРНИНГ ТЎЛА БИРЛИГИ

3 май куни Кремлда Совет раҳбарларининг Германия Демократик Республикаси партия-давлат делегацияси билан музокаралари бўлиб ўтди.

Музокараларда: Совет томонидан — КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Ю. В. Андропов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раисининг биринчи ўринбосари, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри Д. Ф. Устинов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. В. Русаков, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССРнинг ГДРдаги элчиси П. А. Абрасимов;

ГДР томонидан — ГБСП Марказий Комитетининг Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси Э. Хонеккер, ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГДР Министрлар Советининг Раиси В. Штоф, ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГБСП Марказий Комитетининг секретари Г. Аксен, ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГБСП Марказий Комитетининг секретари В. Фельфе, ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГБСП Марказий Комитетининг секретари И. Герман, ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГДР давлат хавфсизлиги министри Э. Мильке, ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГБСП Марказий Комитетининг секретари Г. Миттаг, ГДР Давлат Кенгаши Раисининг ўринбосари, Германия либерал-демократик партияси раиси М. Герлах, ГДР Давлат Кенгаши Раисининг ўринбосари, Германия миллий-демократик партияси раиси Г. Хоман, ГДР Давлат Кенгаши Раисининг ўринбосари, Германия демократик деҳқонлар партиясининг раиси Э. Мекккленбург, ГДР Миллий фронти миллий кенгашининг президенти Л. Кольдиц, ГБСП Марказий Комитетининг аъзоси, ГДР Ташқи ишлар министри О. Фишер, христиан-демократик иттифоқ раисининг ўринбосари Г. Теплиц, ГБСП Марказий Комитетининг аъзоси, ГБСП Марказий Комитети халқаро алоқалар бўлимининг мудири Г. Зибер, ГБСП Марказий Комитетининг аъзоси, ГДРнинг СССРдаги элчиси Э. Винкельман иштирок этдилар.

Музокараларнинг қатнашчилари Совет Иттифоқи ва ГДРда коммунистик ҳамда социалистик қурилишнинг бориши тўғрисида, ҳозирги пайтда партиялари ва халқларининг куч-ғайратлари ҳал этишга қаратилган энг муҳим проблемалар ҳақида самимий ўртоқларча вазиятда бир-бирларига ахборот бердилар.

Томонлар шуни чуқур мамнуният билан қайд этдиларки, СССР билан ГДР ўртасидаги муносабатлар дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида 1975 йилнинг 7 октябрида тузилган шартнома руҳида ҳамон муваффақиятли равишда муттасил ривожланиб бормоқда. КПСС билан ГБСПнинг жанговар иттифоқи ҳар иккала давлат халқлари қардошларча дўстлигини ҳаракатга келтирувчи кучдир. Ана шу жанговар иттифоқ марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализмнинг мустаҳкам пойдеворига таянади ва ҳозирги замоннинг барча энг муҳим масалалари юзасидан фикрларнинг тўла мос келиши шу иттифоққа хос хусусиятдир.

СССР билан ГДРнинг партия ва давлат арбоблари ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларида ўзаро ҳамкорликни бундан буён ҳам изчиллик билан чуқурлаштириб боришга азму қарор берганликларини изҳор этдилар. Жумладан, иқтисодий сиёсатни яна ҳам мустаҳкам мувофиқлаштириб олиш тадбирларини кўриш зарур, деб топилди, иқтисодий ва илмий-техникавий алоқаларни кенгайтиришнинг асосий йўналишлари белгилаб олинди.

Ҳозирги халқаро вазиятда социалистик ҳамдўстликнинг бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлаш, қардош давлатлар иттифоқининг хавфсизлигини пухта таъминлаш алоҳида муҳим аҳамият касб этаётганлиги таъкидлаб ўтилди. СССР билан ГДР бундан буён ҳам шу ишга актив ёрдам бераверадилар.

Музокара қатнашчилари халқаро масалаларни кўриб чиққанларида ҳозирги вақтда АҚШнинг милитаристик доиралари ўтказаётган агрессив сиёсат туфайли вужудга келган уруш хавфини бартараф этишдан кўра муҳимроқ вазифа йўқ, деган умумий фикрни изҳор қилдилар. СССР ва ГДР халқаро сиёсий иқлимнинг соғломлаштирилишига эришиш учун бундан буён ҳам сабот билан интилаверадилар, қуролланиш пойгаси жиловланиши учун зўр ғайрат билан курашаверадилар.

АҚШ ва НАТОнинг шу йил охирида Ғарбий Европа мамлакатлари территориясида Американинг ўртача олисликка учириладиган янги ядро қуролини жойлаштириш режалари муносабати билан алоҳида хавотирлик изҳор қилинди. ГДР делегацияси Европада ядровий қурол-яроғлар юзасидан АҚШ билан ўтказилаётган музокараларда Совет Иттифоқи тутган позицияни тўла қўллаб-қувватлаётганлигини билдирди. СССРнинг бу позицияси томонларнинг тенглиги ва баб-баравар хавфсизлиги принципига қатъиян асосланади.

Ҳар иккала томон Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг Прага кенгашида қабул қилинган Сиёсий декларациясида баён этилган таклифлар империалистларнинг сиёсий ва ҳарбий муҳолифлик йўлига қарши қўйилган реал тадбирлардир, деган якдил фикрни изҳор қилдилар. Улар Варшава Шартномаси мамлакатлари билан Шимолий Атлантика иттифоқи мамлакатлари ўртасида ўзаро ҳарбий куч ишлатмаслик ва тинчлик муносабатларини қўллаб-қувватлаш тўғрисида шартнома тузиш таклифига яна эътиборни жалб этдилар. Бу таклифнинг амалга оширилиши халқларнинг тинчлик ва халқаро хавфсизлик учун курашида муҳим босқич бўлур эди.

СССР ва ГДР империализмга, гегемонизм ва халқаро реакция кучларига қарши ўз мустақиллиги ва суверенитети учун курашаётган халқлар билан бирдам эканликларини тасдиқладилар.

КПСС ва ГБСП халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати жипслигини мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида бундан буён ҳам изчил ҳаракат қилаверадилар.

СССР билан ГДРнинг партия ва давлат арбоблари бу йил туғилган кунининг 165 йиллиги ва вафот этган кунининг 100 йиллиги нишонланаётган Карл Маркснинг таълимоти тарихий ривожланишнинг бутун боришига ғоят чуқур таъсир ўтказаётганлигини таъкидладилар. Инсоният Маркс, Энгельс ва Ленин таълимоти асосида, уларнинг абадий барҳаёт ғоялари тантанаси белгиси остида яшамоқда ва яшайверади.

Музокаралар давомида муҳокама этилган барча масалалар юзасидан фикрларнинг тўла бирлиги тасдиқланди.

(ТАСС).

Редактор колонкаси

ҚИШЛОҚ МАДАНИЯТ ЎЧОҒИ

Бугунги кунда қишлоқ меҳнаткашларига минглаб клуб, кутубхона ва бошқа маданий-оқартув муассасалари хизмат кўрсатмоқда. Бундан ташқари, қишлоқларда турли ижодий коллективлар — адабиёт ва тасвирий санъат ихлосмандлари, ҳаваскорлик тўгараклари ўз фаолиятларини тобора қизитиб боряптилар, янги-янги музика мактаблари, музейлар очилмоқда.

«Маданият ва меҳнат тушунчаси бир-бири билан чамбарчас боғланган, — деб ёзишади Ульянов районидаги «III Интернационал» совхозидан бир группа газетхонлар. —Иш қизғин паллада ҳаваскорлик тўгаракларн аъзоларининг дала шийпонларида тез-тез бўлишлари кишига бардамлик ва тетиклик бағишламоқда, меҳнатнинг янада самарали ўтишига кўмаклашмоқда. Қамаши қишлоғидаги маданият саройи бадиий ҳаваскорлик тўгараги хусусида шундай илиқ гапларни айтиш мумкин».

Партия комитетлари маданий масалаларни ҳамиша ўз диққат-эътиборида тутиб, халқ депутатлари Советлари, маҳаллий, хўжалик ва касаба союз ташкилотларини меҳнаткашларга маданий хизмат кўрсатиш ишларини янада яхшилашга сафарбар этмоқда. Бундай районларда маданият уйлари, клублар, кутубхоналар самарали ишлаб турибди. Улар турли ёш ва касбдаги кишилар билан ҳамиша гавжум. Кишилар маданият ўчоқларига дам олиш учун, бўш вақтларини қизиқарли ўтказиш ва ўз қобилиятларини ўстириш учун борадилар.

Мутахассислар фикрига кўра, маданий турмушни такомиллаштириш тўғрисида ғамхўрлик қилиш қишлоқларда намунали маънавий-ахлоқий муҳитни юзага келтиради. Хўжаликларда кадрларнинг ўрнашиб қолишига, ёшларнинг қишлоқ хўжалиги касбларига интилишини оширишга ёрдамлашади. Ўрта мактабни битириб, ўз жонажон колхоз ва совхозларида ишлаш учун қолаётган йигит ва қизларнинг ватанпарварлик ҳаракати тобора кенг қулоч ёзаётганлиги фикримизнинг далили бўла олади.

Шу билан бирга, баъзи районларда, аҳоли пунктларида қишлоқ меҳнаткашларига маданий хизмат кўрсатиш масалаларига етарли эътибор берилмаётир. Буни редакциямизга келаётган хатлардан ҳам кўриш мумкин. Жойларда маданий-оқартув муассасалари бинолари қурилишлари, қишлоқ истироҳат боғлари, майдончалари ва кўчаларини ободонлаштириш чўзиб юборилияпти. Имконият ва шарт-шароит етарли бўлса-да, ундан омилкорлик билан фойдаланилмаётир. Масалан, Арнасой районидаги Рокоссовский номли совхозда меҳнаткашлар учун маданий-маиший шароит яратилмаган. Шу сабабли бу ерда кадрлар қўнимсизлиги юз бермоқда. Бундай ачинарли аҳволга қатъий чек қўйиш пайти келди.

Партия ташкилотлари, халқ депутатлари Советлари, маҳаллий ресурслардан омилкорлик билан фойдаланишлари, турли идоралар кучи ва маблағини бирлаштириб, клублар, кутубхоналар, музика мактаблари, спорт иншоотлари тармоқларини кенгайтиришлари керак. Қишлоқ маданият ўчоқларида ишнинг самарали форма ва усулларини кенг йўлга қўйишда маҳаллий Советларнинг маданият ва халқ маорифи комиссиялари, депутатлар активларининг ролини янада ошириш лозим. Ўқитувчилар, агрономлар, инженерлар, врачлар — барча қишлоқ зиёлилари билан мустаҳкам алоқада маданият ўчоқларини қишлоқ маънавий ҳаётининг ҳақиқий марказига айлантириш даркор. Буларнинг ҳаммаси сиёсий-оммавий, маданий-оқартув ишларнинг формаларини такомиллаштиришга, шахснинг, айниқса, ёшларнинг ҳар томонлама камол топишига кўмаклашади.

ЮКСАК СУРЪАТ

Қўриқ Ленин йўли районининг деҳқонлари ғўза парваришини ўтган йилдаги суръатлардан бир ҳафта ўзиб давом эттирмоқдалар. Бутун майдонда юқори сифатли культивация ўтказилди, ғўзалар органик-минерал аралашма билан озиқлантирилди, яганаланди. Буденний номли совхоздан Хўжамқул Рустамов ва Ленин номли совхоздан Хурсанд Бинаев бошлиқ илғор бригадаларда ғўзаларга иккинчи ишлов беришга киришилди.

Ҳамма жойда коллектив пудратга ўтиш дала ишларининг тез суръатлар билан олиб боришда асосий шартлардан бири бўлмоқда. Бу тадбир ҳар бир пахтакорнинг ниҳровард иш натижаларидан, машина-механизмлар, ўғит, бошқа моддий воситалардан самаралироқ фойдаланишдан манфаатдорлигини оширди. Хўжаликларнинг далаларига чиқарилган 310 та тракторнинг ҳаммаси ғоят унумли ва самарали ишламоқда.

Ғўзалар яхши парвариш қилинаётганлиги туфайли тез ривожланмоқда. Кўпгина ўсимликларда ҳозирдаёқ бир-иккитадан чинбарг пайдо бўлди.

(ЎзТАГ).

СУВНИ КАМ САРФЛАБ

Пайариқ районидаги Димитров номли совхоздан М. Қувондиқова бошлиқ хўжалик ҳисобидаги бригада ғўзаларни ёзги вегетация суғориш учун кўплаб сув запасини вужудга келтирди. Бу ерда бригаданинг ўзи сув омборини барпо этди. Деҳқонлар бригада территорияси жойлашган паст ерни чуқурлаштирдилар. Бўлиб ўтган ёмғир пайтида бу чуқурга бир неча ўн минг кубометр сув тўпланди. Сунъий кўл соҳилига насослар ўрнатилди.

— Сув омборини барпо этиш учун қилинган харажатлар пахта ҳосилдорлигини ошириш ҳисобига қопланади, — деди бригадир. — Далаларни сув билан таъминлашни яхшилаш туфайли ҳар гектар пахта майдонининг самарасини йигирма центнер ошириш, жами ҳар гектар ердан 60 центнердан хирмон кўтаришни мўлжаллаяпмиз.

Совхоздаги бошқа пахтачилик коллективлари ҳам сув билан таъминлашнинг қўшимча манбаларини қидирмоқдалар. Магистрал каналдан оқиб

(ЎзТАГ).

МЎЛ ҲОСИЛ УЧУН

Бекобод районидаги хўжаликларнинг пахтакорлари ғўза ниҳолларини яганалашга киришдилар. Ленин номли колхоздан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, КПСС XXVI съезди делегати Адолат Рўзматова бошлиқ бригада пахта майдонининг ҳар метрида 8—9 тадан ўсимлик қолдирилмоқда. Бригада бу йил 65 центнерлик «оқ олтин» ҳосили етиштириш учун курашмоқда. Ниҳолларни ана шундай яганалаш ҳар гектар ерда ғўза тупларининг оптимал қалинлигини таъминлайди. Хўжаликда ана шу муҳим агротехника операцияси тез суръатлар билан ўтказилмоқда.

(ЎзТАГ).

МПЛА — МЕҲНАТ ПАРТИЯСИ РАИСИ, АНГОЛА ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ЖОЗЕ ЭДУАРДУ ДУШ САНТУШНИНГ СОВЕТ ИТТИФОҚИГА ҚИЛАДИГАН ВИЗИТИГА ДОИР

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан, МПЛА — Меҳнат партияси Раиси, Ангола Халқ Республикасининг Президенти Жозе Эдуарду душ Сантуш шу йил май ойининг ўрталарида амалий дўстона визит билан Совет Иттифоқига келади.

ЕР — ҲАММАМИЗНИНГ УЙИМИЗ

МОСКВА МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ ЧЕТ ЭЛ КАСАБА СОЮЗ ДЕЛЕГАЦИЯЛАРИ ИШТИРОКИДА БИРИНЧИ МАЙГА БАҒИШЛАНГАН МИТИНГИ

Бунёдкорлик ва тинчлик. Москвадаги Биринчи Май тантаналарида 117 мамлакатнинг касаба союзларидан, жаҳон касаба союзлари федерациясидан, бошқа халқаро касаба союз ташкилотларидан вакил бўлиб қатнашган кишилар фаолияти, моҳиятини, ҳаёт маъносини мана шу сўзлар жуда яхши ифодалайди. Бу вакиллар пойтахт меҳнаткашлари билан биргаликда меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлиги кунига бағишланган митингда қатнашдилар. Митинг 2 май куни Союзлар уйининг Колонна залида ўтказилди.

ВЦСПС раиси **С. А. Шалаев** митингга тўпланган кишиларни табриклаб, пролетар интернационал бирдамлиги бизнинг давримизда, жаҳон майдонидаги кескин синфий кураш даврида, икки йўл, халқаро муносабатларга нисбатан бир-бирига зид бўлган икки ёндашиш кескин тўқнаш келаётган бир пайтда айниқса зарур эканини уқтирди. Социализм мамлакатлари, дунёдаги барча тараққийпарвар кучлар халқлар ўртасида тинчлик ва дўстликни мустаҳкамлаш йўлини ўтказаётган бўлсалар, АҚШ бошчилигидаги НАТО блоки мамлакатлари мухолифлик йўлини, термоядро урушига тайёргарлик кўриш йўлини ўтказмоқдалар.

АҚШ империализми Шарқдан, Совет Иттифоқи томонидан хавф бор деган, гўё Варшава Шартномаси мамлакатлари НАТО блокидан ҳарбий устунликка эришиб олди, деган сохта баҳонани рўкач қилиб, ядро қуроли запасларини кўпайтирмоқда, шу қуролнинг янги-янги турларини яратиб, ишлаб чиқаришни йўлга қўймоқда, химия ва бактериология қуролларини ғамлаб олмоқда. АҚШ ҳукмрон доираларининг империячилик, босқинчилик сиёсати, улар бошқа халқларнинг тақдирига мутлақо менсимай қараётганлиги тинчлик иши учун бевосита хавф солмоқда. Дунёнинг Вашингтон маънавий-сиёсий жиҳатдан ва айниқса ҳарбий-стратегик жиҳатдан ўзи учун манфаатли деб билаётган ҳар қандай қисми андишасизларча Америка манфаатлари райони деб эълон қилинмоқда. АҚШ маъмуриятининг Ғарбий Европани СССРга биринчи бўлиб ядро зарбаси уриладиган старт майдончасига айлантириш режалари айниқса хатарлидир.

Аввало капитализмнинг чуқур иқтисодий кризиси билан боғлиқ бўлган ички проблемалар ҳам ўз халқларининг эътиборини чалғитиш истаги АҚШ, НАТО мамлакатлари ўтказаётган авантюрачилик сиёсатининг ҳақиқий сабабидир. Улар халқларнинг социал ўзгартишлар учун, ҳозирги америкалик империалистларга ривожланаётган мамлакатларни талаш имконини бераётган халқаро иқтисодий тартибга қарши курашини тўхтатмоқчи бўладилар. Кризис учун, тинчлик тармоқларидаги маҳсулот ишлаб чиқариш камайиб бораётганлиги учун, оммавий ишсизлик учун, капиталистик мамлакатлардаги миллион-миллион меҳнаткашлар оилаларининг қашшоқлиги ва фожиали аҳволи учун айбни социализмга тўнкашга уринмоқдалар.

Совет Иттифоқида, қардош социалистик мамлакатларда урушни, қуролланиш пойгасини, халқаро вазиятни кескинлаштиришни хоҳлайдиган кучлар йўқ. Тинчлик, кескинликни юмшатиш, ялпи хавфсизлик, адолатли ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик, халқларнинг социал ва миллий тараққиётга, ўз тақдирларини мустақил белгилашга бўлган ҳуқуқлари дахлсизлиги — бизнинг равшан ва очиқ-ойдин мақсадларимиздир, деб уқтирди пировардида нотиқ.

Жаҳон Касаба союзлари федерациясининг секретари **Я. Немоудри** минбарга чиқади. Рейган маъмурияти АҚШдаги ҳокимият тепасига чиққан пайтдан бери халқаро аҳвол хатарли равишда ёмонлашди, деди у. Бироқ, империализмнинг жон-жаҳди билан қилаётган ҳаракатларига қарамай, кучларнинг нисбати тинчлик ва тараққиёт фойдасига ўзгариб бормоқда. Совет Иттифоқининг, социалистик мамлакатларнинг, шунингдек қўшилмаган мамлакатларнинг халқаро майдондаги салмоғи ошиб бораётганлиги, тинчлик ва қуролсизланиш йўлидаги ҳаракат қудратли равишда кенг миқёс касб этаётганлиги бунинг яққол исботидир.

Улуғ совет халқининг гитлерчилар Германияси устидан қозонган тарихий ғалабаси йиллиги яқинлашмоқда. СССР фашизмни тор-мор этиб, ғалабага ҳал қилувчи ҳисса қўшди, гитлерчилар агрессияси қурбони бўлган кўпгина халқларга озодлик ва мустақиллик келтирди. Биз озодлик учун жон фидо қилган кишилар хотирасига таъзим бажо этиб, янги уруш ёнғини чиқишига йўл қўймаймиз, деб қасамёд қиламиз.

Ҳозирги вақтда жаҳон узра яна уруш хавфи кучайиб кетди. Буюк Британиянинг Жанубий Атлантикадаги мустамлакачилик авантюрасини ёки Америка билан Исроилнинг Ливандаги агрессиясини эсга олайлик. Исроилга Қўшма Штатлар бериб қўйган энг мукаммал оммавий қирғин воситалари ёрдамида шу мамлакатга қарши қилинган агрессия ҳаммамизнинг кечагидек эсимизда турибди. Америка маъмуриятининг кун сайин қилаётган иғвогарликларини, Европа, Африка, Осиё ва Лотин Америкаси халқлари ички ишларига аралашаётганлигини, шу халқларга қарши узлуксиз қилаётган бедодлик кампаниясини ҳам бунинг ёнига қўшмоқ керак. Нотиқ Европа диёрида Американинг янги ядровий ракеталарини жойлаштириш режалари хатарли эканини уқтириб ўтди. Ядро қуролининг ёйилиб бориши ядровий қуролланиш пойгасини жиловлаш иложини йўққа чиқариб қўймоқда, деб таъкидлади у.

Меҳмон Совет Иттифоқининг, бошқа социалистик мамлакатларнинг тинчлик ташаббусларини юксак баҳолади. У барча меҳнаткашларни сиёсий, диний ва фалсафий эътиқодлари қандайлигидан қатъи назар тинчлик ва қуролсизланиш учун курашга қўшилишга, бу кампанияда актив қатнашишга чақирди. Ядро уруши, деб таъкидлади Я. Немоудри, ҳеч кимни фарқ этмай қурбон қилаверади, чунки у ҳамма нарсани вайрон этади.

Уруш бошланган пайтда мен 18 ёшда эдим, деди Москвадаги биринчи соат заводининг сайқалчиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **А. П. Евстигнеев.** Бу урушда СССР йигирма миллион ўғил ва қизидан жудо бўлди. Мен жанговар йўлни Берлинда тугалладим. Қон ва вайроналарни кўрдим. Тинчлик бошланадиган пайтни доимо ўйлардим. Биз полкдошларимиз билан учрашганимизда аввало энди уруш бўлмаслиги учун, болалар бахтиёр ўсишлари учун нималар қилиш кераклиги ҳақида гаплашамиз. Ер — ҳаммамизнинг уйимиз эканини тез-тез эслаб туриш керак. Ер американикнинг ҳам, французнинг ҳам, японнинг ҳам яшаш маконидир. У — ҳаммамизнинг яккаю ёлғиз уйимиздир.

Араб касаба союзлари халқаро конфедерацияси бош секретарининг ўринбосари **С. Бадрга** сўз берилади. АҚШ тобора кўпроқ вайронгарчилик келтирувчи қуроллар билан қуролланиш пойгасини кучайтирмоқда, ўз ракеталарини Ғарбий Европага жойлаштириб қўйишни кўзламоқда, бунда Совет Иттифоқи, бошқа социалистик давлатлар, қўшилмаган мамлакатлар, дунёдаги тинчликсевар халқларнинг тинчликка, халқаро кескинликни юмшатишга ва қурол-яроғларни чеклашга қилиб келган ва қилаётган самимий даъватларига қулоқ солмаяпти, деб таъкидлади у.

Араб меҳнаткашлари АҚШ империализмининг, сионизм ва реакциянинг режаларига бирлашган жаҳоншумул жанговар фронтни қарама-қарши қилиб қўйишга, уларнинг макрли режаларини барбод этиш йўлида биргаликда ҳаракат қилишга чақирадилар. Биз бутун араб халқимизнинг, фаластинлик араб халқининг одилона ва ҳаққоний кураши тарафида қатъият билан ҳаракат қилишга чақирамиз. Биз барча миллий озодлик ҳаракатлари билан бирдам эканлигимизни изҳор этамиз.

Биз дунёнинг мазлум халқларига порлоқ истиқболни очиб берган, озодлик учун кураш йўлини кўрсатган Октябрь революцияси Ватанига келиш билан ўзимизни бахтиёр деб ҳисоблаймиз, деб уқтирди Африка Касаба союз бирлиги ташкилоти бош секретарининг махсус ёрдамчиси **Э. К. Афрани,** совет ташқи сиёсати муттасил тинчлик принципларига асосланиб келмоқда. Бу сиёсат КПССнинг XXIV, XXV ва XXVI съездлари белгилаб берган йўлдан давом этмоқда. Ғарбнинг Совет Иттифоқи ҳақидаги тўғри ахборотни сохталаштириш йўлида жон-жаҳди билан қилаётган ҳаракатларга қарамай, совет сиёсати тўғрисидаги ҳақиқат капиталистик мамлакатлардаги миллион-миллион кишиларга етиб бормоқда, уларнинг қалбида қизғин акс садо бермоқда. Улар совет кишилари тинчликни хоҳлашларидан иборат бўлган ҳақиқий фактни тушуниб олганликлари шубҳасиз.

Меҳмон Африка жанубидаги, Яқин Шарқдаги, Осиё ва Марказий Америкадаги жуда хатарли аҳволга тааллуқли масалаларга тўхталиб, шу регионлардаги вазиятни кескинлаштириб, жаҳон уруши чиқиш хавфини кучайтираётган империалист давлатларни кескин қоралади.

Венесуэла меҳнаткашлари бирлашган марказининг фахрий раиси, Лотин Америкаси меҳнаткашлари касаба союз бирлиги доимий конгрессининг вакили **А. Вильегас Крус** Лотин Америкасидаги ва Кариб ҳавзаси мамлакатларидаги аҳвол ҳақида гапирди. Аввало Америка империализми ошкора мадад бериб турган бир шароитда Гондурас ҳарбийларининг Сандино ватани хоинлари ва сомосачи муртадлар билан биргаликда Никарагуа территориясига бостириб кириши натижасида шу мамлакатда қалтис вазият вужудга келганини уқтириб ўтмоқ керак, деди у. Мана шу таҳликали шароитда Лотин Америкаси мамлакатларида жинояткорона агрессияга қарши ғазабли норозилик тўлқини кўтарилди ва қардош Никарагуа халқи билан кенг бирдамлик кампанияси авж олиб кетди.

Биз СССР билан, бошқа социалистик мамлакатлар билан мустаҳкам дўстлигимизни яна бир бор тасдиқлаб ўтмоқчимиз. Уларнинг ютуқлари бизнинг курашимизга илҳом бермоқда.

СССР Медицина фанлари академияси медицина генетикаси институтининг директори, «Ядро урушининг олдини олиш учун курашувчи врачлар» совет комитети раисининг ўринбосари **Н. П. Бочков,** Москва шаҳар касаба союзлари советининг раиси **Л. В. Петров** ўз нутқларида тинчликни сақлаб қолиш йўлида барча мамлакатлар касаба союзлари ва меҳнаткашларининг бирлиги ҳамда дўстлигини мустаҳкамлашга эҳтирос билан даъват этдилар.

Франция умуммеҳнат конфедерацияси ижроия комиссиясининг аъзоси **Ж. Бнар** оммавий синфий ташкилот бўлмиш умуммеҳнат конфедерацияси меҳнаткашларнинг манфаатларини ҳимоя қилаётганини, Францияда муваффақиятли ўзгартишлар учун курашаётганини айтди.

Меҳнаткашларга тинчлик керак, шу боисдан ҳам умум меҳнат конфедерацияси АҚШ ҳукумати тиқиштираётган империалистик қуролланиш пойгасига қаршидир. Конфедерация тинчлик ва қуролсизланиш учун июль ойида Парижда ўтказиладиган катта намойишда қатнашади. Биз Европа ва бутун дунёда ривожланиб бораётган тинчликсеварлик ҳаракатига мос бўлиб тушадиган шу тадбирни табриклаймиз, деди меҳмон.

Қизил майдондаги меҳнаткашлар намойиши вақтида биз совет кишиларининг халқ хўжалиги барча тармоқларида катта муваффақиятларга эришганликларига, шу ютуқлар билан фахрланиб, янги-янги вазифаларни кўзлаётганликларига яна бир бор ишонч ҳосил қилдик, деб таъкидлади Болгария Касаба союзлари Марказий кенгаши бюросининг аъзоси, БХР ўқитувчилари союзининг раиси **А. Спанчева.** Биз совет халқининг бутун дунёда тинчликни сақлаб қолишни ўзининг бош вазифаси деб ҳисоблаётганига ҳам яна бир бор ишонч ҳосил қилдик. Зеро, тинчлик қадрини ҳеч ким совет кишиларичалик билмайди.

Болгар меҳнаткашлари Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар қабул этган Прага Сиёсий Декларациясини тўла-тўкис қўллаб-қувватлайдилар. Совет давлати доимо кўтариб чиқаётган тинчликсеварлик ташаббуслари вужудга келган кескин халқаро вазиятдан қутулиш учун курашиш намунасидир. **(ТАСС).**

Меҳнат коллективи тўғрисидаги Қонун лойиҳаси — умумхалқ муҳокамасида

ЙИҒИЛИШЛАРНИНГ РОЛИ

Кўпминг кишилик трестимиз ишчи ва мутахассислари партия планларини ўз планлари деб билиб, бунёдкорлик соҳасида катта муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар. Меҳнат коллективлари ва уларнинг корхоналар, муассасалар, ташкилотларни бошқаришдаги ролини ошириш тўғрисида СССР Қонуни лойиҳаси партия ва ҳукуматимизнинг меҳнаткашлар ҳақидаги ғамхўрлигининг яна бир ёрқин ифодасидир.

Бундай ғамхўрлик меҳнаткашларнинг экономикани тараққий эттиришга қўшадиган ҳиссасини кўпайтириб бораверади. Кўпгина бўлинмалар ва бригадалар давлат планларини орттириб бажариш билан бирга, қабул қилган юксак социалистик мажбуриятларини ҳам зиёда адо этмоқдалар. Тажрибадан маълумки, планларнинг ва мажбуриятларнинг бажарилиш тақдири қуйи меҳнат коллективларида ҳал этилади. Бунёдкорлик ишларида меҳнаткашларнинг фаол қатнашиши ажойиб натижалар бераётганлиги билан фахрланамиз. **Бизнингча, меҳнат коллективлари ҳақидаги Қонун лойиҳасининг 20-моддасига аниқлик киритиш лозим. Корхона, муассаса, ташкилот меҳнат коллективининг йиғилиши цехларда, бўлимларда, бошқа бўлинмаларда, бригада ва звеноларда ҳам ўтказилиши муддатлари аниқ белгиланиши мақсадга мувофиқдир. «Ўтказилиши мумкин» деган сўзлар ўрнига «Ой сайин ёки кварталда бир марта ўтказилиши керак» деган сўзлар ёзиб қўйилишини истардик.**

Бундай хулосага келишимизнинг сабаблари бор, албатта. Цехлар ва участкалар, звенолар ва бригадаларга планлар ой сайин берилади. Шу тариқа бутун ой мобайнида планларнинг бажарилиши билан боғлиқ масалалар келиб чиқади. Топшириқларнинг бажарилмаслигига олиб келадиган сабаблар билан бирга, ой мобайнида бошқа муҳим масалалар ҳам юзага келадики, уни ҳал этишда коллективнинг аъзолари фаол қатнашишлари, ўз мулоҳазалари ва таклифларини баён қилишлари мумкин. Шунингдек, бундай йиғилишларда тарбиявий, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш сингари масалалар ҳам муҳокама қилиниши табиий.

Ишчи йиғилишларини участкаларда, бригада, звеноларда — қуйи меҳнат коллективларида мунтазам ўтказиб туриш меҳнаткашларнинг ишлаб чиқариш ва ижтимоий фаолиятини оширишда, коллектив олдида турган вазифаларнинг муваффақиятли адо этилишида ҳал қилувчи роль ўйнайди.

П. РОҲАТОВ,
«Средазтепломонтаж» тресги бошқарувчисининг ўринбосари.

БИЗНИНГ ТАКЛИФ

Меҳнат коллективлари тўғрисидаги қонун лойиҳасининг 9-моддаси меҳнат интизомини таъминлашда меҳнат коллективларининг ваколатларини белгилаб беради. Унда коллективнинг меҳнат интизомини таъминлаш ва уни мустаҳкамлаш соҳасидаги бурчлари, ваколатлари батафсил баён қилинган. Шу моддадаги фикрларни умумлаштириб, унинг охирги қисмига қуйидагиларни илова қилишни таклиф қиламиз:

«Коллектив ўзининг ҳар бир аъзосининг ишлаб чиқаришда, турмушда ўзини қандай тутиши учун тўла жавобгардир».

Ў. ҲОЛИҚОВ,
Андижон область пойабзал фабрикасининг ишчиси.

РСДРП II съездининг 80 йиллигига

Алломалардан кимдир: «Ўртасидан дарё кесиб ўтган шаҳарнинг пешонаси яркирайди», — деган экан. Ўйлаб қараганда, унинг нақадар ҳақ эканлигига қойил қоласан киши. Узоққа бормай, мамлакатимиздаги шаҳарларни олайлик. Суюкли она-Ватанимиз пойтахтидан Москва-река, инқилоб бешиги — Ленинграддан Нева, Киевдан Днепр, Тошкентдан Анҳор, Ленинободдан Сирдарё оқиб ўтади. Бу рўйхатни истаганча давом эттириш мумкин. Ана шу обиҳаёт ўзанлари шаҳарларни сув билан таъминлабгина қолмай, уларга гўзаллик, таровват, одамларга эса ҳузур бахш этиб турибди. Қардош ва қондош Белоруссия ССР маркази — соҳибжамол Минск (дарҳақиқат, зиёрат қилганларнинг фикрича, у Европадаги энг чиройли шаҳарлардан биридир) ўз Свислочи билан чексиз фахрланади. Бунинг юқоридагилардан ташқари яна бир сабаби ҳам бор.

... Ленин проспекти. Ундаги бир-биридан кўркам, пурвиқор биноларига, санъат обидаларига, мажнунтоллар соя ташлаб турган боғ ва хиёбонларига маҳлиё бўлиб, Свислочь дарёси соҳилига яқинлашиб қолганингизни сезмай қоласиз. Дарё устига қурилган кўприкнинг шундоққина ўнг томони пастида чоғроққина бир ёғоч уй қад ростлаб турибди. Шаҳарга биринчи марта ташриф буюрган киши уни кўрмай ўтиб кетиши мумкин. Аммо бу уй бутун дунё коммунистлари, ишчилар ҳаракатининг оташин курашчилари, барча тараққийпарвар кишилар учун энг муқаддас қадамжойдир. Чунки, худди ана шу ерда (бундан 85 йил муқаддам бу кўча Захарьев номи билан аталиб, уйнинг номери 135-эди) дунёни революцион тарзда ўзгартиришни бошлаб берган Коммунистлар партиясига асос солинган эди. 1898 йил 13—15 мартда Россия социал-демократик ташкилотларининг яширин биринчи съезди шу даргоҳда бўлиб ўтди.

Жой танланишининг ўзи ҳам чор ҳокимиятига қарши дадил чиқишнинг яққол намойиши эди. Негаки, уйга яқин жойда жандарма бошқармаси жойлашган бўлиб, съездни ўтказиш ташкилотчиларнинг фикрича, бу нарса охранкани ғафлатда қолдириши лозим эди. Мабодо хавф туғилган тақдирда дарё қирғоқлари бўйлаб яшириниш мумкин эди. Шу мақсадда хоналардан бирининг ички роми чиқариб қўйилган эди.

Минск социал-демократик ташкилоти аъзоси, темирйўлчи Пётр Румянцев ўша йилларда уйдаги уч хонани ижарага олган эди.

— Отам квартирасини делегатлар ихтиёрига бериб қўйиб, ўзини қандай хавф-хатарга қўяётганини яхши билар эди, албатта, — дея хотирлаган эди Румянцевнинг ўғли Владимир. — Бироқ ҳамма воқеанинг ғоятда катта аҳамиятга моликлигини англаган, уни шахсий хавфсизлигидан юқори қўйганди.

Владимир Румянцев отаси каби ўз ҳаётини Коммунистик партия иши билан боғлади. Унинг касби ҳарбий, ҳозир истеъфодаги полковник. Минскда яшайди. Владимир Совет Иттифоқи Коммунистик партияси тарихида чоризм ағдарилгунга қадар Россия империяси территориясида ўтган ягона съезди — РСДРП I съезди ишлаган уй-музейни тиклаш учун жуда кўп куч-ғайрат сарфлади. Музей дастлаб 1923 йилда, РСДРП ташкил этилганлигининг 25 йиллигига бағишлаб очилган эди. Аммо Улуғ Ватан урушида, фашистлар Германияси агрессияси даврида уй бутунлай ёниб кетди. Бинони ва музейдаги экспонатларни тиклаш учун йиллар талаб қилинди. Тарихчилар ва Москвадаги Революция музейи ходимлари билан биргаликда бу муҳим ишда Пётр Румянцевнинг ўғли, унинг қариндошлари ва яқин танишлари қатнашдилар. Оилавий архивлар, эсдаликлар қўл келди. Ниҳоят музей 1948 йилда, I съезднинг ярим асрли юбилейига очилди.

Аста-секин зинадан кўтарилиб, ичкарига кирамиз. Биринчи хонага Россияда марксизмнинг тарқалиши, Петербург, Москва ва Белоруссия сингари вилоятларда революцион ҳаракатларнинг ўсиши тўғрисида ҳикоя қилувчи ҳужжатлар тўпланган. Экспонатлар В. И. Лениннинг янги типдаги пролетар партиясини тузиш соҳасидаги фаолиятини кўрсатишга бағишланган.

Мўъжазгина меҳмонхона ёриқ ва шинам. Делегатлар I съездга тўпланишганда ҳамма нарса қандай бўлса, ҳозир ҳам шундайлигича сақланган. Ана, эски комод, жавон, диван, стол устида эса кўк керосин лампаси, самовар, ликопчалар билан пиёлалар, ўйналадиган карталар. Ҳамма нарса гўё меҳмон кутишга муҳайёдек.

— Делегатлар онамнинг туғилган кунини нишонлаш ниқобида тўпланишган эди, — ёзган эди Владимир Петрович. — Бегона киши ёки полиция кириб қолган тақдирда уларни шу мақсадда тўпланишган деб таништиришга қарор қилинганди. Ҳар эҳтимолга қарши печка ёқиб қўйилганди. Унда панд бериб қўювчи қоғозларни зудлик билан ёндириб юбориш мумкин эди.

«Туғилган кун»ни нишонлашнинг уч куни ичида олти маротаба йиғилиш бўлиб ўтди. Съезд Россия Социал-демократик ишчилар партияси тузилганлигини эълон қилди. Марказий Комитетни сайлади. «Рабочая газета»ни партиянинг расмий органи деб атади. Съезд номидан эълон қилинган РСДРП Манифести 1898 йил апрель ойида алоҳида варақа ҳолида чиқарилди. Манифест Россия социал-демократик ишчи партиясининг бош ва яқин даврга белгиланган вазифаси сифатида сиёсий озодликни қўлга киритиш ва самодержавияни ағдариш учун курашишни эълон қилди.

Бошқа залларга ўтамиз. Уларда съезд қатнашчилари, кейинчалик партияни бирлаштиришда «Искра»нинг роли, Лениннинг Россия социал-демократлари I съезди аҳамиятига берган баҳоси тўғрисидаги материаллар тўпланган. **«Биз ўзимизни бу партиянинг аъзолари деб биламиз,** — деб ёзган эди В. И. Ленин кейинчалик. — **«Манифест»нинг асосий ғояларига тамомила қўшиламиз ва партиянинг мақсадлари очиқ баён қилинган бу «Манифест»га катта аҳамият берамиз».**

Минскда эълон қилинган, кейинчалик В. И. Лениннинг куч-ғайрат сарфлаши туфайли 1903 йили РСДРП II съездида узил-кесил шаклланиб, ягона марказлашган ташкилот сифатида вужудга келган партия иши ва ғояси яшамоқда. КПСС Марказий Комитетининг «РСДРП иккинчи съездининг 80 йиллиги тўғрисида»ги қарорида таъкидланганидек, **«Ленин партияси босиб ўтган йўл — ҳақиқатан ҳам қаҳрамонона кураш ва ғалабалар йўлидир. Мамлакат тақдиринигагина ҳал қилувчи таъсир ўтказиб қолмай, шу билан бирга жаҳон тарихининг боришини тубдан ўзгартириб юборган улуғвор ўзгаришлар Ленин партияси раҳбарлигида амалга оширилди».** Шунинг учун ҳам бутун дунёда коммунистик ғояларнинг издошлари борган сари кўпаймоқда. Ҳозир турли қитъаларда ўз сафига қарийб 77 миллион кишини бирлаштирган 90 дан зиёд Коммунистик партия ишлаб турибди. Улар кўпчилигининг вакиллари Минскдаги РСДРП I съезди уй-музейида бўлишган. Музей экспонатлари, азиз меҳмонлар фикр-мулоҳазаларини ёзиб қолдирадиган китобда биз Хо Ши Мин, Вальтер Ульбрихт, Фидель Кастро, Янош Кадар, Густав Гусак сингари жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракати атоқли арбобларининг эсдалик суратларини, қалб сўзларини кўрдик. Экскурсоводнинг айтишича, ҳар йили музейга совет кишиларидан ташқари қарийб мингдан зиёд чет эл делегациялари келиб турибди. РСДРП II съездининг 80 йиллиги нишонланадиган юбилей йилида зиёратчилар оқими яна кўпаяди, деди у сўзининг охирида.

МУҚАДДАС ҚАДАМЖО

Э. ХЎЖАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.
Тошкент — Минск.

Суратда: музей залларидан бирида.
Е. Козюли фотоси (ТАСС).

ҲАЁТИЙ МАСАЛАЛАР

ШАҲРИСАБЗ РАЙОНИДА «ОЧИҚ ХАТЛАР КУНИ» ЎТКАЗИЛДИ

Шаҳрисабз шаҳар партия комитетининг ташаббуси билан консерва заводида партия, давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлашга бағишлаб ўтказилган «Очиқ хатлар куни» йиғилишига бир ой давомида пухта тайёргарлик кўрилди. Цехларга қутичалар илиниб, улардаги эълонларда бўлажак «Очиқ хатлар куни» мавзуига оид саволлар ёзиб қўйилди. Шунингдек, корхонада меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, ишлаб чиқаришни юксалтириш, ютуқ ва муаммоларга доир бир қанча масалалар атрофлича ўрганиб чиқилди.

Ишчилар белгиланган кун ва соатда шаҳар ташкилотлари раҳбарлари билан учрашиш учун завод клубига тўпландилар. «Очиқ хатлар куни»га бағишланган йиғилишни шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Виктор Васильевич Тарасов очиқ деб эълон қилди ва дастлабки сўзни завод бош инженери Юрий Андреевич Михайловга берди.

— Ўн биринчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида ишчилар ва инженер-техник ходимларимиз ўз зиммаларига 8 миллионта шартли банка консерва ишлаб чиқаришдек улкан мажбурият олишган, — деди корхона бош инженери ўз сўзида. — Коллективимиз жуда аҳил, бир ёқадан бош чиқариб ишлаб, яхши натижаларни қўлга киритмоқдалар. Бироқ, ишда бир оз қийинчиликлар, муаммолар ҳам йўқ эмас. Ҳалига қадар ишчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитини талаб даражасида яхшилай олмаяпмиз. Натижада ишчилар қўнимсизлиги сезилмоқда. Бу масалалар меҳнаткашлардан тушган қирқдан зиёд хатда ҳам ўз аксини топган.

Шаҳар партия комитетининг биринчи секретари хатларда баён қилинган таклиф ва мулоҳазаларни, жузъий камчиликларни тилга олди. Сир эмас, шаҳарнинг савдо ва умумий овқатланиш корхоналари хизмати кўнгилдагидек эмас. Хусусан, ишчилар посёлкасида саноат моллари билан савдо қиладиган магазин йўқ. Озиқ-овқат магазинида сутли ва кондитер маҳсулотларидан кўра, кўпроқ спиртли ичимликлар сотилаётир. Айрим магазинларда эса ҳалига қадар иш вақти графигига амал қилинмаяпти.

Кўпгина хатларда «Москва», «Янгиобод» кўчаларида санитария-тозалик ишлари ўз ҳолига ташлаб қўйилганлиги, хонадонларни водопроводлаштириш ва радиолаштиришга киришилмаётганлиги, шаҳар автобус-таксомотор парки раҳбарларининг бепарволиги туфайли транспорт хизматида жиддий нуқсонлар содир бўлаётганлиги баён этилган.

Бундан ташқари баъзи хатларда микрорайонларда болалар спорт майдончалари қурилиши, коммунал уйларни ремонт қилиш ишлари ўз вақтида амалга оширилмаётганлиги, медицина ва маданий-маиший хизматда қатор камчиликлар мавжудлиги қайд қилинган.

«Очиқ хатлар куни» йиғилишида ҳар бир хат замирида инсон тақдири ётганлиги алоҳида таъкидлаб ўтилди. Ўз навбатида меҳнаткашларнинг ҳаққоний талабларига тегишли жавоб бериш учун сўз олган шаҳар матбуот жамияти правлениеси раиси Б. Тоштемиров, шаҳар санитария-эпидемиология станцияси бошлиғи У. Жалилов, алоқа бўлими бошлиғи Б. Эргашев, газлаштириш идораси бошлиғи Т. Юнусов, автобус-таксомотор парки директори Т. Холиқов, дорихона мудири И. Ҳасанов, шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари О. Қобилов ва бошқа ўртоқлар яқин кунлар ичида йўл қўйилган камчиликларни тугатиш чораларини кўришга ваъда бердилар.

Яна шу нарса қайд қилиндики, консерва заводи ишчилари истиқомат қилаётган «Октябрь» посёлкаси кун сайин ободонлаштирилмоқда. Бу ерда ҳадемай ёзги кинотеатр, 1170 ўринли мактаб, 280 ўринли болалар боғчаси, дорихона ва магазин қурилиши бошланиши мўлжалланмоқда.

Йиғилиш қатнашчилари ташкилот раҳбарлари сўзларига ишонч ҳосил қилдилар. Чунки ҳаққоний ва ҳаётий масалаларга юзаки қараб бўлмаслиги барчага аён.

Ишчиларнинг баракали ва унумли меҳнат қилишлари учун яхши шарт-шароит яратиш мақсадида шаҳар партия комитети бундай «Очиқ хатлар куни»ни бошқа корхона ва муассасаларда ҳам мунтазам давом эттирмоқчи. Албатта, халқ билан яқин мулоқатда бўлишнинг муҳим шартига айланган бу иш ибратга лойиқдир.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СОВЕТ ИТТИФОҚИДА

✦ **КРАСНОВОДСК**

Красноводск ТЭЦида қурилган 210 минг киловатт қувватли биринчи энергоблокнинг асосий узеллари йиғиб бўлинди. У иссиқлик электр марказида ҳозир ишлаб турган ўнта узелдан ҳам серунумдир. Келаси йил охирида иккинчи шундай агрегат ишга туширилгач, ТЭЦ қуввати қарийб уч баравар ортади. Бу Туркманистоннинг ғарбидаги шаҳарлар, посёлкалар, нефть конларини электр энергияси билан таъминлашни анча яхшилашга имкон беради.

✦ **КИШИНЕВ**

Рибница шаҳрида ишлай бошлаган сут заводининг биринчи навбати ферма маҳсулотларини бевосита хўжаликлардан қабул қила бошлади. Корхона сут ташишни ҳам ўз зиммасига олди. Эндиликда сут цехларга бир маромда келиб турибди ва ундан тўхтовсиз фойдаланилмоқда. Бу нарса озиқ-овқат маҳсулотлари сифатини яхшилашга имкон берди. Республиканинг колхоз ва совхозларида сут заводлари қайта ишланаётган хом ашёнинг 60 процентдан кўпини тайёрламоқда. Бу мамлакатдаги энг юқори кўрсаткичлардан биридир.

✦ **ЗАПОРОЖЬЕ**

«Запорожтрансформатор» бирлашмасида 220 киловольт кучланишдаги миллион киловольт-ампер қувватли аппарат йиғилиб бўлди. Бу аппарат Пермь ГРЭСига аталган. Бирлашма коллективи турли кучланишга мўлжалланган миллион киловольт амперли аппаратларни кўплаб ишлаб чиқаришни шу беш йилликда ўзлаштирди. Бу аппаратларни қўллаш натижасида катта-катта электр станциялар қуриш харажатлари камаяди, энергиянинг нобуд бўлиши қисқаради.

✦ **ДУШАНБА**

Узоқ Шимол меҳнаткашлари Биринчи Май арафасида эртаги сабзавот олди. Сабзавотни Душанба аэропортидан Ёқутистондаги Мирний шаҳрига АН-12 транспорт самолёти элтиб берди. Самолётда республиканинг сабзавоткор хўжаликлари етиштирган 12 тонна редиска бор. Яқин кунларда Сибирь, Узоқ Шарқ, Узоқ Шимол аҳолисига бодринг, помидор, карам ҳам жўнатилади.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ IX ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА!

МУВАФФАҚИЯТЛАР КАЛИТИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IX пленумида республикамизда 1983—1985 йилларда чорвачилик маҳсулотларини кўпайтиришнинг аниқ режалари белгилаб берилди. Шунга кўра 1985 йилга бориб барча категориядаги хўжаликларда гўшт етиштириш (тирик вазнда) 950 минг тоннага, сут 3 миллион 440 минг тоннага, тухум тайёрлаш 2 миллиард 665 миллион донага етказилиши кўзда тутилган.

Белгиланган программани бажариш учун аввало озуқа ишлаб чиқаришни тубдан яхшилаш, ҳар бир хўжаликда озуқа ресурсларидан оқилона, самарали фойдаланиш, наслчилик иши ва ветеринария хизматини намунали йўлга қўйиш, ёш молларни интенсив парваришлаш технологиясини takомиллаштириш лозим. Токи бўрдоқига боқилаётган бузоқлар 16—18 ойлигида камида 450 килограмм тош боссин.

Аммо кўпгина хўжаликларда икки ёшдан ошган молларнинг тирик вазни аранг 380—390 килограммга етказиляпти. Айни вақтда «Красний водопад» экспериментал базаси ва «Малик» совхози чорвадорлари боқаётган қора-ола зотли моллар бу ёшда 550—600 килограммни ташкил этмоқда.

Молларни белгиланган нормадан кўп боқиб етарли семизлигини таъминланмаслигига асосий сабаб, бузоқларни интенсив парваришлаш технологиясига амал қилинмаётганлигидир. Шу ўринда молларни интенсив парваришлаш нима деган савол туғилиши мумкин. Бу биринчи навбатда бузоқларни туғилгандан кейинги даврда тўйимли озуқалар билан сифатли парваришлашдан иборат. Янги туғилган бузоқларнинг суяги, пайлари дастлабки даврда максимал ривожланади ва улар бўйига ҳам, энига ҳам жуда тез ўсади. 6—9 ойлигида бузоқларнинг вазни 4,5—5 маротаба, сўнгра 1,5 ёшга етгунча эса кейинги ойлар мобайнида 2—2,5 маротаба ортади. Биз ўтказган илмий ишлаб чиқариш тажрибалари қора-ола зотли молларни жадал парваришлаганда улар 18 ойлигидаёқ 450—460 килограмм тош босиши мумкинлигини кўрсатди.

Бузоқларни жадал интенсив боқишнинг системаси қуйидаги асосий технологик усулларни ўз ичига олади: туғилган бузоқларни бойламасдан группа усулида боқиш, уларни озуқа экинлари ва омихта емга эрта ўргатиш, сутдан чиққан даврда, айниқса, сифатли парваришлаш ва шу вақт мобайнида майдончаларда асраш, сўнгра 80—90 кун бойлаб бўрдоқига боқиш.

Бундай технология қўлланилганда бузоқлар туғилгандан бошлаб 13—14 ойлик бўлгунча суткасига 850—900 граммдан, сўнгги бўрдоқига боқиш даврида 1 килограммдан зиёд семиради. Бузоқчаларни сут эмадиган вақтда юқори калорияли озуқалар билан сифатли парваришлаш алоҳида аҳамиятга эга. Бу кейинчалик молларнинг ҳазм қилиш фаолиятини оширади. Натижада улар еган озуқалар яхши ҳазм бўлиб тез семиради.

Янги технологияга кўра буқачаларни 16—18 ой интенсив боқиб, вазнини 450 килограммга етказиш учун 3100—3200 озуқа бирлиги сарфланади. Бунда молларни бир килограмм семиртиришга 7—7,5 озуқа бирлиги лозим бўлади. Молларни 2 йилдан ошиқ боқиб нормадан кам семизликда гўштга топшираётган хўжаликларда бир килограмм ўсишга эришиш учун 12 зиёд озуқа бирлиги ишлатилмоқда.

Илғор хўжаликларнинг кўп йиллик тажрибалари шуни кўрсатмоқдаки, фермаларда юзта сигир ҳисобига камида 90—95 тадан бузоқ олинганда ва бўрдоқига боқиш базаларида озуқа экинларини ўстириш ва мўл ҳосил олиш яхши йўлга қўйилгандагина молларни икки ва ундан ортиқроқ ёшга етказиб гўштга топшириш фойдалидир. Ҳозир чорвадорларнинг биринчи даражали вазифаларидан бири озуқани тежаган ҳолда молларни жадал интенсив боқишни йўлга қўйишдан иборат. Ана шунда гўшт етиштиришни кўпайтириш ва унинг таннархини анча камайтириш мумкин.

Республикамизнинг барча областларида молларни жадал интенсив парваришлаш технологияси айнан бир хил бўлмаслиги табиий. У ҳар бир хўжаликнинг иқтисодий аҳволи ва табиий шароитларига кўп жиҳатдан боғлиқ. Шундай ҳолларда подадаги моллар структурасига алоҳида аҳамият бермоқ керак. Гўшт етиштириш билан шуғулланадиган хўжаликларда пода янгиланиб, унда қари моллар қолмаганда 18 ойлик бузоқчаларни гўштга топшириш чоғида подада сигирлар 45 процентни, қисир моллар 10—12 процентни, табиий яйловлари етарли бўлган икки ва ундан ортиқроқ ёшли буқачаларни гўштга топширадиган хўжаликлардаги подада 35—40 процент сигир, 8—10 процент қисир моллар, бузоқларни 6—7 ойликкача боқадиган репродуктор хўжаликларда бу кўрсаткич тегишли равишда 50—55 процент ва 10—12 процент бўлиши мақсадга мувофиқдир. Молларни бўрдоқига боқишга ихтисослаштирилган хўжаликларда эса подада сигирларнинг бўлиши шарт эмас.

Мўл-кўл гўшт етиштиришнинг муҳим резервларидан яна бири гўшт ва гўшт-сут йўналишидаги сигирларни гўштга боқиладиган ва тез етиладиган буқалар билан чатиштиришдан иборат. Бунда туғилган бузоқлар онасига нисбатан яхши ўсади. Вазни ҳам 10—12 процент ортиқ бўлади. Қорақалпоғистон АССР, Тошкент, Бухоро, Самарқанд, Сурхондарё ва Жиззах областларида кам маҳсулли жайдари сигирларни гўшт йўналишидаги санта-гертруда, қозоқ оқбоши, абардин-ангусс ва бошқа зотдор буқалар билан чатиштирилганда улардан олинган буқачалар яхши ўсиб, 15 ойлигида 450 килограммгача тош босмоқда.

Ҳозир республикамизда кам маҳсулли 650 мингдан зиёд сигир ва икки ёшдан ошиқ ғунажинлар мавжуд. Зооветеринария ва наслчилик ишларини тўғри йўлга қўйсак йилига камида 150 мингдан ортиқ бузоқ олиш имкониятига эга бўламиз. Агар бузоқлар гўштга топшириш чоғида онасига нисбатан 80—100 килограммдан оғир бўлишини ҳисобга олсак бу катта резервдир.

Гўшт етиштиришни кўпайтиришда молларни биноларнинг ичида ва очиқ майдонларда боқишнинг самарали усулларидан тўғри, оқилона фойдаланиш катта аҳамиятга эга. Бу борада Оҳангарон районидаги бўрдоқичиликка ихтисослаштирилган «ВЛКСМ 50 йиллиги» саноат комплексининг иш тажрибаси диққатга сазовор. Ўн биринчи беш йилликнинг ўтган икки йили мобайнида комплекс давлатга 8300 тонна бўрдоқи гўшти етказиб берди. Молларнинг суткалик семириши 750 граммни ташкил этиб, ҳар бир центнер гўшт етиштириш учун 5,8 киши соати сарфланди.

Комплексда моллар бойланмасдан атрофи тўсилган майдончаларда сақланади. Технологик жараёнларнинг асосий қисми тўла механизациялаштирилган. Аммо, шунга қарамай, иш жараёнида технологиянинг бузилиш ҳоллари содир бўлмоқда. Баҳор ва ёз ойларида муттасил мўътадил иқлим ўзгариши кузатиляпти. Бу моллар маҳсулдорлигига салбий таъсир этганлиги аниқланди. Комплекс ташқи ҳарорат 23 градусдан кам бўладиган шароитга мўлжаллангандир. Республикамиз шароитини ҳисобга олиб, комплексдаги баъзи технологик ускуналар ўзгартирилса яна ҳам кўпроқ гўшт етиштирилиши мумкин.

Олиб бораётган тажрибаларимизнинг кўрсатишича, буқачалар дастлабки даврда (126 кунгача) бинолар ичида, сўнгра 13 ойликкача усти ёпиқ майдончаларда, кейинчалик 90 кун бойлаб боқилса, энг мақбул маҳсулдорликка эришиш мумкин экан. Бу технология қўлланилганда 16 ойлик буқачалар 450 килограммгача семиради.

Маълумки, республикамизнинг тоғ, тоғолди зоналарида ва Амударёнинг қуйи оқимида табиий яйловлар кўп. Уларнинг маҳсулдорлигини ошириш, бу ерда ўсадиган сервитамин ўтлар билан молларни яйратиб боқиш гўшт етиштиришни янада кўпайтиришнинг улкан резервларидан бири ҳисобланади.

Гўшт етиштиришни интенсивлаштиришда подани янгилаш ва ўрнини тўлдиришнинг аҳамияти ҳам катта. Бунинг учун ҳар бир сигирдан биттадан бузоқ олишга эришмоқ керак. 1982 йилда республикамиз бўйича ҳар 100 бош сигирдан ўртача 78 тадан бузоқ олинди. Кўплаб районлар ва хўжаликларда бу кўрсаткич яна ҳам паст. Сигирларнинг қисир қолмаслигига тўла эришилгандагина маҳсулот етиштиришни яна ҳам кўпайтириш мумкин.

Чорвачилик маҳсулотларини кўпайтиришнинг асосий шартларидан бири мустаҳкам озуқа базаси яратишдир. Мўл ва сифатли озуқага эга бўлиб, тўйимли рацион асосида молларни зооветеринария қоидалари ва прогрессив технологияга амал қилган ҳолда парваришлаётган чорвадорлар муваффақиятларга эришяптилар. Ҳамма ерда шунга эришилса, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IX пленуми қарорларига амалий иш билан жавоб берган бўламиз.

И. ХИДИРОВ,
Ўзбекистон чорвачилик илмий-текшириш институти директори ўринбосари.
К. ҲАБИБУЛЛИН,
институт лабораторияси мудири.

ПАРРАНДАЧИЛИК КОМПЛЕКСЛАРИ

Свердлов районидаги Ҳамза номли колхоз территориясида йилига 50 тонна парранда гўшти, 2,5 миллион дона тухум етказиб бериш қувватига эга бўлган янги паррандачилик комплекси қурилиши юксак суръатлар билан олиб борилмоқда. Ҳашар йўли билан бунёд этилаётган бу йирик объект қурилишида райондаги бир қанча қурилиш ташкилотларининг аъзолари билан бирга колхоз ва совхозларнинг меҳнатчилари актив иштирок этмоқдалар. Қисқа фурсат ичида комплекснинг дастлабки навбати — паррандаларни парвариш қилиш ва жўжа очириш цехлари қурилди.

Шунингдек, Вобкент районида ҳам зотли товуқлар ва парранда гўшти етиштиришга мўлжалланган репродуктор комплекси қурилиши жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. Қурувчилар комплексининг биринчи навбатини шу йилнинг июль ойигача тугаллашга аҳд қилишган.

Ҳ. ҚОДИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЛИТВА ТИЛИДА

ВИЛЬНЮС, 29 апрель (ТАСС мухбири). Республика «Минтис» нашриёти В. И. Ленин 55 томлик Тўла асарлар тўпламининг йигирма бешинчи томини литва тилида босмадан чиқарди. Нашрни Литва Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институти тайёрламоқда.

ЯЙЛОВ КЎРКИ

РЕПОРТАЖ

Эрта тонгда Нурота районидаги «Қизилча» наслчилик совхози марказидан чўпонлар ҳузурига йўл олдик. Биз тушган машина асфальт йўлдан ўнгга бурилиши билан ажиб манзара кўз олдимизда намоён бўлди. Уфқ билан туташиб кетган кенг яйловлар кўм-кўк, ҳамма ёққа яшил гилам тўшалгандай. Яйловларга файз киритиб, қўй-қўзилар, эчкиулоқлар ўтлаб юрибди.

— Кўкламда чўпоннинг ҳам совлиғи, ҳам меҳнати туғади, — дея гап бошлади ҳамроҳим — совхоз бош зоотехниги Абдурасул Эшбоев сурувларга ҳавас-ла боқиб. — Ҳозир биз учун масъулиятли мавсум, «хирмон кўтариш» фасли. Ҳосил чўғи чакки эмас, юзига 160 тадан тушяпти.

Йўл-йўлакай бош зоотехник совхознинг юксалиш одимларини шарҳлаб берди. Унинг изоҳ беришича, хўжалик йил сайин ривож топяпти. Ўтган йилги натижа, айниқса, қувончли бўлди. Барча соҳаларда план ва социалистик мажбуриятлар ортиғи билан адо этилди. Совхоз Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб деб топилиб, унга КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи топширилди, республика партия ва ҳукуматининг «Меҳнат шуҳрати» китобига ёзилди.

Кўп ўтмай яйловда ёнма-ён қурилган иккита оппоқ бино кўзга ташланди.

— Илғор чўпонларимиз шу ерда яшашади, — изоҳ берди Абдурасул ака нигоҳини ана шу уйларга тикиб. — Чўлда туришса ҳам шарт-шароитлари ёмон эмас, рўзғорлари бут, хоналари нурафшон. Телевизор кўришади, оламдаги воқеалардан хабардор.

Шарифқозон яйловидаги дастлабки суҳбатдошимиз пешқадам ферма мудири Худойберди Авезов бўлди.

Суҳбатдан маълум бўлишича, Худойберди она изидан бораётган чорводорлардан экан. Онаси Турсуной Авезова 40 йил чўпонлик касбини улуғлаб, эл эътиборини қозонган. Опа икки марта Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлигига сайланган. Совхоз сурувига сурув қўшишда бой тажриба тўплаган Турсуной опа пенсиядаман, деб қараб ўтиргани йўқ. Тез-тез ўғли раҳбарлик қилаётган ферма отарларида бўлиб, қимматли маслаҳатлари билан чўпон-чўлиқларга яқиндан кўмаклашмоқда.

— Бутун диққат-эътиборимизни тўл кампаниясини муваффақиятли якунлашга қаратганмиз, — дейди Худойберди. — Ҳар бир қўй-қўзи ардоғимизда. Олинаётган қўзиларнинг асосий қисми ўстиришга қолдирилмоқда. Шу кунгача Мардон Ёлғошев, Сирож Ўсаров, Райимқул Меҳриқуловлар сингари уста чорвадорлар бош бўлган отарларда ҳар юз бош совлиқ ҳисобига 170—190 тадан қўзи олинди.

Шундан сўнг ферма мудири таърифлаган бош чўпонлар ҳузурида бўлдик. Хилма-хил гиёҳларнинг хушбўй ҳиди димоққа урилади. Қўй-қўзилар адир ёнбағрида беозор ўт чимдиб юришибди.

— 600 бош совлиқнинг ҳар юзи ҳисобига 180 тадан қўзи олиб, мажбуриятимни бажардим. 500 бош совлиқни ўстиришга қолдирдим,— дейди Мардон Ёлғошев.

— Менинг кўрсаткичларим ҳам мусобақадошимники билан тенглашиб қолди. — Суҳбатга қўшилди Райимқул Меҳриқулов.

Ҳозир чўпонлар тўл кампаниясини якунлаш арафасида. Эндиликда асосий эътибор ўстиришга қолдирилган қўзиларни тўлиқ сақлаб қолиб, янги отарлар ҳосил қилиш, жун қирқимига ҳозирлик кўришдан иборат.

Яйлов баҳодирлари ҳузуридан қайтар эканмиз, Абдурасул ака Эшбоев хўжаликнинг бу йилги истиқбол режалари ҳақида гапириб, бир неча рақамларни тилга олди. Мен улардан биттасига эътиборингизни жалб қилмоқчиман: совхознинг рентабеллик даражаси 55 процентга етказилади.

Шу биргина рақам замирида хўжалик чўпон-чўлиқларининг бунёдкорлик меҳнатлари мужассамлиги ўз-ўзидан аён, албатта. Бу хайрли ишда совхоз меҳнат аҳлига муваффақиятлар тилаймиз.

О. ТИЛОВБЕРДИЕВ,
Навоий области.

ПАРВАРИШ ҚИЗҒИН

Киров номли совхоз — Шуманай районидаги йирик пахтакор хўжаликларидан бири. Совхоз пахтакорлари табиат қийинчиликларига қарамай омилкорлик билан иш тутиб, ҳар йили пахтадан мўл ҳосил етиштирмоқдалар. Ўтган йили совхознинг барча бўлим ва бригадаларида мўл ҳосил етиштирилди.

Бу йил ҳам юксак марраларни кўзлаб меҳнат қилаётган заршунослар яхши тайёрланган майдонларга уюшқоқлик билан чигит экдилар. Айни кунларда тўла гектарлар ҳосил қилиш, кўчатлар сонининг бут бўлишини таъминлаш йўлида фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Ҳозир дастлаб уруғ тушган майдонларда чигит қийғос униб чиқмоқда. Сеялкалардан бўшаган тракторларга культиваторлар ўрнатилмоқда. Гектаридан 40 центнердан ҳосил кўтариш учун курашаётган Ўринбой Ражабов бошлиқ «Партия XXI съезди» бўлими далаларида ғўза қатор ораларига биринчи бўлиб ишлов беришга киришилди. Х. Жуманиёзов, Г. Умарова, К. Ражабов бошлиқ бригадаларда иккитадан культиватор юксак унум билан ишлатилмоқда.

Ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йилида совхоз пахтакорлари 1780 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил олиб ялпи хирмонни 6230 тоннага етказиш учун курашмоқдалар.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ЭНЕРГИЯ ТЕЖАЛМОҚДА

▲ БУДАПЕШТ. Бу йил Венгрия корхоналарида саноат ишлаб чиқаришида энергия сарфини анча тежаш имконини берадиган ускуналарнинг 300 га яқин ҳар хил тури ўрнатилади. Саноат ва қишлоқ хўжалигини ана шундай ускуналар билан таъминлаш хом ашё ва энергияни тежаш кенг программаси доирасида амалга ошириладиган бўлади. Бу соҳадаги ишлар ҳозирдаёқ муайян муваффақият келтирди. Масалан, ўтган йили мамлакатнинг йирик саноат корхоналарида энергия истеъмол қилиш бир процент қисқарди. Ана шу ускунадан, шунингдек ишлаб чиқаришнинг замонавий технологиясидан фойдаланиш натижасида ВХР бутун халқ хўжалиги доирасида 4 миллиард форинтдан кўпроқ маблағ тежалди.

ИККИЛАМЧИ ХОМ АШЁДАН ФАЙДАЛАНИБ

▲ БЕРЛИН. ГДРда халқ хўжалигининг турли тармоқларида иккиламчи хом ашёдан фойдаланиш тобора катта роль ўйнамоқда. Кейинги йилларда қоғоз ишлаб чиқариш учун ҳар йили 550—570 минг тонна макулатура қайта ишланмоқда. Шиша идишдан такрор фойдаланишда ҳам яхши натижаларга эришилди: бултур бу тадбир деярли 30 миллион маркалик хом ашё ва материални тежаш имконини берди. Республикада йил бўйи темир-терсак тўплаш ишлари ғоят кенг кўламда олиб борилмоқда.

Шу нарса диққатга сазоворки, иккиламчи хом ашёни тайёрлаш учун республиканинг бутун территориясида ишлаб турган давлат қабул пунктларининг кенг тармоқлари билан бир қаторда жамоатчилик асосида ишлаётган пунктлар тобора кенг оммалашмоқда.

СОВЕТ БУЮРТМАСИ АСОСИДА

▲ СОФИЯ. Софиядаги А. Иванов номидаги совутиш ускуналари заводида Совет Иттифоқининг буюртмаси асосида тайёрланган 250-совутиш агрегати белгиланган жойига жўнатилди. Пойтахтдаги корхона коллективи ўзининг 25 йиллик юбилейини ана шу меҳнат муваффақияти билан нишонлади.

Заводни тўла ҳуқуқ билан совет-болгар дўстлиги самараси деб аташади. Корхона ривожланишининг бутун босқичлари давомида СССР унга катта ёрдам ва техникавий кўмак берди. Яқинда совет инженерлари ва техниклари ишлаб чиқариш жараёнини тўхтатмаган ҳолда, корхонани реконструкция қилишга ёрдамлашдилар. Реконструкция натижасида замонавий йирик ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ МАҲСУЛОТ

▲ УЛАН-БАТОР. Булған аймоғидаги саноат корхоналари Монголия меҳнаткашларининг мамлакатни иқтисодий ривожлантириш планларини бажариш учун авж олаётган курашда олдинги сафларда бормоқда. Улар шу — еттинчи монгол беш йиллиги бошидан буён пландан ташқари, 1,9 миллион тугрикликдан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқардилар. Аймоқнинг меҳнат коллективлари бундай юксак натижаларга мусобақани яхши ташкил қилиш, илғор тажрибадан ва меҳнатнинг илғор методларидан кенг фойдаланиш асосида эришмоқдалар. Аймоқдаги корхоналар «Беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажарамиз» деган шиор остидаги умумхалқ социалистик мусобақасига актив қўшилдилар. Бу эса мамлакатни саноат жиҳатидан ривожлантириш, меҳнат унумдорлигини, ишлаб чиқариш самарадорлигини ўстириш суръатларини жадаллаштиришнинг асосий омили бўлиб қолди.

ЯНГИ ЕРЛАР ЎЗЛАШТИРИЛМОҚДА

▲ ПХЕНЬЯН. КХДРнинг Ғарбий соҳилидаги Пхенан-Пукто вилоятида ҳайдаладиган ерлар майдони 1400 гектардан зиёд кенгайди. Бу эса маҳаллий қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига шу йилнинг ўзидаёқ қўшимча равишда 10 минг тонна дон йиғиштириб олиш имконини беради. Пхенан-Пукта деҳқонларининг эришган муваффақиятлари шўрхок ерларни ўзлаштириш ва янги ерлар очиш юзасидан 1981 йил октябрида қабул қилинган программани амалга оширишга республикада қанчалик катта эътибор берилаётганини яққол кўрсатиб турибди.

ГЕВЕЯ ПЛАНТАЦИЯЛАРИ

● ПНОМПЕНЬ. Ўтган йил мобайнида Кампучияда гевея плантациялари майдони салкам 12 минг гектаргача кенгайтирилди, улардаги ишчилар сони эса 10 минг кишига етказилди. Латекс (ўсимлик шираси)ни қайта ишлайдиган завод тикланиб, лойиҳадаги қувватига эришмоқда. Бултур корхонада қарийб 8 минг тонна маҳсулот ишлаб чиқарилган эди.

Халқ Кампучиясининг экспорт қиладиган асосий маҳсулоти — табиий каучук етиштириш яқин йиллар ичида анча кўпаяди. Гевея плантацияларининг майдони янада кенгайтирилади. Ишчилар турмушининг социал-маиший шароитларини жиддий яхшилаш ҳам режалаштирилмоқда. Каучук етиштириладиган район маркази бўлмиш Чуп шаҳрида ишчиларнинг 500 оиласи учун 250 уй-жой қуриш, медицина марказини кенгайтириш мўлжаллаб қўйилди.

(ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● МАДРИД
Барселона шаҳрида Испания мудофаа министрлигига қарашли бино олдида тинчлик ва қуролсизланиш учун курашчиларнинг намойиши бўлиб ўтди. Намойиш иштирокчилари ҳукуматдан мухолифлик сиёсатини эмас, балки музокаралар олиб бориш асосида қўшилмаслик сиёсатини ўтказишни талаб қилдилар. Намойишчилар Испаниянинг мамлакат қуролли кучларини «модернизациялаш программаси» деб аталган программага мувофиқ АҚШдан «Ф-18А» типидаги 84 та қирувчи бомбардимончи самолёт харид қилишни режалаштирганлигини қатъиян қораладилар.

● ПАРИЖ
Франция пойтахтида анъанавий Париж ярмаркаси очилди. Ярмаркада жаҳоннинг 26 мамлакатидан энг йирик саноат ва савдо корхоналари қатнашмоқда.

Бу йил ярмаркада кенг истеъмол моллари ишлаб чиқараётган компанияларнинг стендлари асосий ўринни эгалламоқда. Рўзғорбоп электр асбоблари, ҳар хил радио ва телеаппаратлар, спорт ва туристик анжомлар экспозициянинг катта қисмини эгаллаб турибди.

● БОНН
ГФРда янги нацист гуруҳларнинг активлашганлигига қарши Карлсруэ шаҳрида бўлиб ўтган норозилик митингида 2.000 га яқин киши қатнашди. Бир қанча антифашист ва демократик ташкилотларнинг ташаббуси билан уюштирилган митинг қатнашчилари янги нацист руҳидаги барча гуруҳларнинг тақиқланишини талаб этдилар. «Миллий социалистлар фронти» деб аталган ана шундай гуруҳлардан бирининг бошлиқлари ўзларининг навбатдаги йиғинини ўтказиш ниятида эканлиги намойиш учун бевосита сабаб бўлди.

Ғарбий Германия антифашистларининг кўрсатиб ўтишича, бу хуруж барча демократларга, тинчлик ва халқаро ҳамкорлик курашчиларига қарши ошкора иғвогарликдир.

● ЖАЗОИР
Жазоир пойтахтида араб шаҳарлари ташкилотининг конгресси ўтмоқда. Араб шаҳарлари ташкилоти Бош секретари А. Адасанининг айтганидек, унинг қатнашчилари Исроилнинг ваҳшиёна агрессияси натижасида вайрон қилинган Ливан аҳоли пунктларини тиклашда ёрдам қилиш масаласига алоҳида эътибор бермоқдалар.

Анжуман делегатлари—турли араб мамлакатларидаги 235 шаҳар мэри ва муниципалитетларининг намояндалари Исроил сионистларининг мусулмонларнинг Қуддусдаги муқаддас жойларига ҳамла қилишларига қаршилик кўрсатиш чораларини муҳокама этмоқдалар. Араблар дунёсида биродарлашган шаҳарлар ҳаракатини ривожлантириш проблемалари конгресс ишида муҳим ўринни эгалламоқда.

Яқин Шарқ ва Шимолий Африка халқларининг архитектура ва маданият ёдгорликларини сақлаш масалалари ҳам конгресс кун тартибига киритилган.

(ТАСС).

АҚШ ҳарбийлари космосни ҳам милитарлаштириш режаларини тузмоқдалар. (Газетадан).

Милитаристик телбалик.

В. Никишин чизган расм.

ХАБАРЛАР ОҚИМИ

ВЬЕТНАМ ҚЎШИНЛАРИ ОЛИБ ЧИҚИБ КЕТИЛА БОШЛАНДИ

ПНОМПЕНЬ. Вьетнам кўнгилли қўшинларининг навбатдаги қисмларини Кампучиядан олиб чиқиб кетиш бошланди. Бу тадбир шу йил февраль ойида Ҳинди-Хитой мамлакатлари олий раҳбарларининг Вьентьянда бўлиб ўтган кенгашида қабул қилинган Кампучия Халқ Республикаси билан Вьетнам Социалистик Республикасининг баёнотига ҳамда Кампучия Халқ Республикаси, Вьетнам Социалистик Республикаси ва Лаос Халқ Демократик Республикаси ташқи ишлар министрларининг шу йил апрель ойида Пномпенда бўлиб ўтган конференцияси қарорига мувофиқ амалга оширилмоқда. Вьетнам халқ армиясининг пиёдалар дивизиясини, бевосита бўйсунувчи олтита бригада ва полкни ўз ичига олувчи «Киулонг» корпуси КХР территоиясидан ватанига олиб кетилмоқда.

КХР пойтахтидаги ғалаба монументи майдонида вьетнамлик кўнгиллиларни расмий равишда кузатиб қолиш маросими ўтказилди.

ДАМАШҚДАГИ МАЖЛИС

ДАМАШҚ. Фаластин революцияси олий ҳарбий кенгашининг бу ерда бўлиб ўтган мажлисида Яқин Шарқдаги аҳвол, Исроилнинг араб мамлакатларига қарши янги агрессиясига тайёргарлик кўраётганлиги масалалари муҳокама қилинди. Қўшма Штатлар Фаластин озодлик ташкилотига қарши гиж-гижловчилик кампаниясини авж олдириб юборди, деди ФОТ Ижроия комитетининг раиси Я. Арафат мажлисда сўзлаган нутқида. АҚШнинг региондаги кирдикорлари, деб таъкидлади у, Исроил ўз қўшинларини Ливан шарқида тўплаётган ва Сурия шаънига дўқ-пўписалар қилаётган бир шароитда амалга оширилмоқда. АҚШ давлат секретари Шульцнинг Яқин Шарққа қилган сафари Яқин Шарқ мамлакатларини Америка — Исроил гегемониясига бўйсундиришдан иборат бирдан-бир мақсадни кўзлайди, деб таъкидлади Фаластин раҳбари.

Я. Арафат Исроил агрессиясини қайтаришда қатнашишга фаластинлик жангчиларнинг шай бўлиб турганликларини билдириб, Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар араб халқларини қатъиян қўллаб-қувватлаётганликлари муҳим аҳамиятини уқтириб ўтди.

ЯПОНИЯ БОШ МИНИСТРИНИНГ САФАРИ

ЖАКАРТА. Япония бош министри Я. Накасонэнинг Индонезияга қилган уч кунлик визити тугади. У Жакартада президент Сухарто билан музокаралар ўтказди, шу музокараларда икки томонлама савдо-иқтисодий муносабат масалалари, баъзи халқаро проблемалар муҳокама қилинди.

Индонезияга қилинган визит — Я. Накасонэнинг Индонезия, Малайзия, Таиланд, Сингапур ва Филиппинни бирлаштирувчи жануби-шарқий Осиё давлатлари уюшмаси (АСЕАН)да қатнашувчи мамлакатлар бўйлаб қилаётган сафарининг биринчи босқичидир.

ИНДИРА ГАНДИНИНГ ДАЪВАТИ

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди ҳинд халқини мамлакат турли районларидаги вазиятни издан чиқараётган реакцион унсурларга кескин зарба бериш учун биргаликда куч-ғайрат сарфлашга чақирди. Ҳиндистон ҳукуматининг бошлиғи Уттар-Прадеш штатининг Канпур шаҳридаги оммавий митингда сўзга чиқиб, шовинизм ғояларини пропаганда қилишга, диний-жамоа адоватини авж олдиришга абадий чек қўйиш зарурлигини таъкидлади. Мамлакатда тинчлик ва миллий бирлик сақлаб қолинган шароитдагина Ҳиндистон социал-иқтисодий тараққиёт йўлидан дадил олға бориши мумкин, деб уқтирди у.

РЕЙГАННИНГ ЖИНОЯТКОРОНА РЕЖАЛАРИ

ВАШИНГТОН. Рейган маъмурияти Жанубий Кореяда нейтрон қурол жойлаштириш режасини тузмоқда, деб хабар қилади «Вашингтон пост» газетаси.

Қўшма Штатлар энг ваҳшиёна оммавий қирғин воситаларидан бири бўлган мана шу қуролни кенг миқёсда ишлаб чиқаришни 1981 йил августида бошлаган эди. Рейган маъмурияти ўша вақтда нейтрон қурол фақат АҚШ территориясидаги омборларда сақланади, деб мунофиқона даъво қилиб, аммо уни Ғарбий Европада жойлаштиришни кўзлаган эди. Бироқ, «Вашингтон пост» газетасининг таъкидлаб ёзишича, Ғарбий Европа мамлакатлари бунга розилик беришдан бош тортдилар. Шундан кейин Пентагондагилар «нейтрон қуролдан самарали фойдаланиш мумкин бўлган бошқа жой»ни топдилар. Жанубий Корея мана шундай жой деб танлаб олинди.

«Вашингтон пост» газетасининг ихтиёрига тушган ҳужжатлардан маълум бўлишича, Жанубий Кореяда нейтрон портловчи қалпоқ ўрнатилган «Лэнс» ракеталарини жойлаштириш режаси тузилмоқда.

(ТАСС, 3 май).

МАШЪУМ ПРОГРАММА

ВАШИНГТОН. Рейган маъмурияти эълон қилган ва Америка империализмининг бутун дунё миқёсида мавфкуравий қўпорувчилигини кучайтиришга қаратилган машъум «Демократия ва оммавий дипломатия программаси» эндиликлда конкрет тус ола бошлади.

Конгресс аъзоларидан бири реакционер Д Фэселл сенат ташқи ишлар комиссиясида мухокама вақтида ҳабар берганидек ўтган ҳафта Оқ уйда президент Рейган бир қанча арбоблар билан маҳфий тарзда учрашган. Маъмурият шу арбобларга «Демократия ва оммавий дипломатия программаси»нинг таркибий қсимларидан бири «Демократияни қувватлаш миллий фонди» деб аталган фондни тузиш вазифасини топширган. Учрашув давомида янги фонд фаолиятининг турли жиҳатлари муҳокама қилинган. Мазкур фонд одамларни чалғитиш учун икки партияли — «Хусусий» ва «Ҳукуматга тааллуқли бўлмаган» ташкилот сифатида тузилади.

Д. Фэселл 1984 ва 1985 молия йилларида «Демократияни қувватлаш миллий фонди» эҳтиёжлари учун унинг ташаббускорлари конгрессдан камида 31,1 миллиард доллар маблағ сўрамоқчи. Сенат ташқи ишлар комиссияси аъзоларининг фикрига қараганда, бу талаб қондирилса керак. (ТАСС).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА ЎзТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

Ахборот

ТЕАТР ФИЛИАЛИ ОЧИЛДИ

Фарғона районидаги Навоий номли колхоз қишлоқларининг кўчаларида М. Горький номли Фарғона область ўзбек музикали драма театрининг афишаларини кўриш мумкин. Афишалар бадиий коллектив Наби Юсуфий пьесаси асосида тайёрланган «Мухтор вакил» спектакли билан колхоз клубида ўз филиалини очганлигидан дарак берди. Область марказий артистлари бу ерда 500 ўринли томоша зали бўлган қишлоқ клубида бир ойда икки марта спектакль қўядилар. Улар қишлоқ меҳнаткашларини ўзларининг янги асарлари билан таништириб, колхознинг ҳаваскор драма тўгарагига ёрдам берадилар.

Бу колхоз клуби — театрнинг учинчи филиалидир. Областнинг Қува ва Олтиариқ районларида театрнинг яна икки филиали ишлаб турибди.

ДРАМАТИК АСАРЛАР ҚАҲРАМОНЛАРИ

Драматик спектаклардаги қаҳрамонлар ва саҳналар турли панноларда, ганчдан тайёрланган хайкалларда, акварель бўёқлар билан чизилган суратларда акс эттирилган. Огаҳий номли Хоразм область театрида профессионал ва ҳаваскор рассомлар ишлаган асарлар кўргазмаси очилди. Республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби Отахон Оллаберганов, врач Рўзимат Ражабов, рассом Николай Ен Ҳамзанинг «Бой ила хизматчи», «Майсаранинг иши» пьесалари қаҳрамонларига бағишлаган асарларини кўргазмага тақдим этдилар.

СПОРТ

ХОККЕЙ:

ОЛТИН МЕДАЛЛАР

ГФРда бир неча кун давом этган Европа ва жаҳон чемпионати ниҳоясига етди. Совет хоккейчилари учрашувларни мағлубиятсиз ўтказиб, муддатидан илгари Европа чемпиони номига сазовор бўлишганини маълум қилган эдик. Хоккейчиларимиз жаҳон чемпионлиги учун ўтказилган учрашувларда ҳам ҳужумкорлик билан шайба сурдилар. Улар якунловчи учрашувни Канада хоккейчилари билан ўтказиб (8:2) жами очколарини 5 тага етказишди. ЧССР хоккейчилари эса Швеция командаси билан учрашиб (4:1), шунча очко тўпладилар. Лекин совет хоккейчилари ҳисобидаги шайбалар нисбати (13-3) ЧССР командасидан (10-6) яхши бўлганлиги ўз самарасини берди. Шундай қилиб, хоккейчиларимиз ўн тўққизинчи марта жаҳон чемпиони бўлиб, олтин медаллар билан қайтдилар. ЧССР, Канада командалари кумуш ва бронза медалларига сазовор бўлишди. Швеция хоккейчилари тўртинчи ўринни олишди.

ЧАВАНДОЗЛИК:

СОВРИН — МАЙДОН ЭГАЛАРИДА

Тошкент отчопарида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети соврини учун ўтказилган Бутуниттифоқ мусобақаси тугади. Чавандозлик баҳсида Қозоғистон, Қирғизистон ва Ўзбекистон терма командалари билан бирга Андижон ҳамда Тошкент области суворийлари ҳам иштирок этдилар. Мусобақада майдон эгалари маҳорат кўрсатиб, бош совринни қўлга киритишди. Шахсий ҳисобда тўсиқлардан ошиш бўйича республика терма командасининг аъзоси Сергей Шатилов муваффақият қозонган бўлса, от йўрттиришда Марина Агаржанян ўзини кўрсатди. Учкураш бўйича таниқли чавандоз Мамажон Исмоилов ғалабага эришди. Команда ҳисобида Андижон ва Қирғизистон чавандозлари иккинчи, учинчи ўринларни эгаллашди.

Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейи мамлакатимизда энг йирик маданият масканларидан ҳисобланади. Бу ерда, аниқроғи, музей фондларида ҳозир қарийб ўттиз етти минг экспонат бор. СУРАТДА: рассом-реставратор Шопи Алиевич Гусейнов иш устида.

А. Ванштейн фотоси (ЎзТАГ).

КОНКУРС ДАВОМ ЭТАДИ

Ўзбекистон табиатни муҳофаза қилиш жамияти республика Совети ва «Совет Ўзбекистони», «Правда Востока», «Қишлоқ ҳақиқати», «Ёш ленинчи», «Комсомолец Узбекистана», «Учительская газета», «Ленин байроғи», «Ленин учқуни», «Пионер Востока» газеталари редакциялари атроф-муҳитни муҳофаза қилиш пропагандасини янада яхшилаш мақсадида «Табиат ва инсон» мавзуида ўтказган ижодий конкурсни ҳар йили давом эттиришга қарор қилинди.

Ижодий конкурсни ўтказишдан асосий мақсад одамларда жонажон ўлкага нисбатан меҳр-муҳаббат, табиий ресурслардан тежамкорлик билан оқилона фойдаланиш ва уларни кўпайтириш ҳиссини тарбиялашдан иборат. Конкурс шу йилнинг 1 январидан 31 декабрига қадар давом этади.

Мақола, лавҳа, очерк ва репортажларда ер ва сув ресурсларини муҳофаза қилишнинг актуал проблемалари, атмосфера ҳавоси, ҳайвонот ва ўсимлик дунёси проблемалари акс эттирилиши муҳимдир. Табиатни муҳофаза қилиш бошланғич ташкилотларининг энг яхши ишлари, табиат халқ университетлари, табиатсеварлар клублари, «яшил патрул»лар ва студент дружиналарининг ишлари ҳақида ҳикоя қилиниши керак.

Шунингдек, конкурсда табиатни муҳофаза қилиш мавзуига бағишланган ёрқин, манзарали фотосуратлар ҳам кўрилади.

Конкурс якунлари 1984 йилнинг 1 мартига қадар кўриб чиқилади.

Конкурс ғолиблари учун диплом ва пул мукофотлари таъсис этилди:

1. Журналистлар ва табиатсеварлар учун

Биринчи мукофот (битта) — 100 сўм.

Иккинчи мукофот (иккита)— ҳар бири 65 сўмдан.

Учинчи мукофот (учта) — ҳар бири 40 сўмдан.

2. Фотомухбир ва фото ҳаваскорлар учун:

Биринчи мукофот (битта) — 50 сўм.

Иккинчи мукофот (иккита)— ҳар бири 30 сўмдан.

Учинчи мукофот (иккита) — ҳар бири 20 сўмдан.

ҒАФУР ҒУЛОМ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 80 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ИЖОД ЧАШМАСИ

Шу нарса аёнки, жаҳондаги барча йирик санъаткорлар фольклорга кўп мурожаат қилганлар, ундан ижодий озиқланганлар. Буюк Горькийнинг халқ ижоди, унинг қудрати ҳақидаги таърифининг ўзиданоқ буни яққол англаш мумкин.

Ўзбек адабиёти тараққиётининг ҳар бир босқичи ҳам, фольклор ва ёзма адабиёт муносабатини алоҳида ўрганишни талаб этувчи кўринишга эга.

Халқ ижоди ва унинг ёзма адабиёт тараққиётида тутган ўрнини Ғ. Ғулом юксак баҳолади. Шу важдан Ғ. Ғулом ижодига бағишланган деярли барча тадқиқотларда бу масала алоҳида урғу билан таъкидланади ва кенг ёритилади.

Ғ. Ғулом ва фольклор деганда унинг шеъриятидаги халқ қўшиқлари билан уйқаш ва оҳангдош бўлган ритм ва қофиялаш системаси ҳақида, кучли эмоционал куй яратувчи қуйма такрорий мисралардаги сўз —образлар ҳақида сўзлаш керак бўлади. Ниҳоят, шоирнинг фольклор поэтикасининг энг яхши хусусиятини моҳирлик билан ўзлаштиргани ва уларга янги мазмун бахш этганлиги ҳақида сўзлаш, илмий мушоҳада юритиш керак бўлади. Ғ. Ғуломнинг айрим асарлари ёзилишининг шоҳиди бўлган қаламкаш дўстларининг хотирлашича, у жуда кўп шеърларининг вазнини халқ қўшиқларини ҳиргойи қилиб туриб топган ва изчил, равон бир ўлчовда уни давом эттирган.

Халқ қўшиқларидаги мусиқийлик, аниқ ва равонлик, образли сўз ва ифодалар, мақол ва маталлар, умуман фольклор асарларининг лексик бойлиги Ғ. Ғуломнинг сиёсий лирика ва публицистик шеърларида сайқал топиб боради. Бу хусусият шоирнинг эпик асарларида ҳам ўз ифодасини топгандир. Масалан, шоирнинг «Кўкан» поэмаси халқ ижоди руҳининг алоҳида сезилиб туриши билан ажралади.

Ғ. Ғулом «Кўкан» поэмасининг 1934 йилги нашри учун ёзган сўз бошисида буни алоҳида таъкидлайди. «Достоннинг содда тил ва содда вазн билан, айниқса, ўз ҳаётларига мумкин қадар яқинлашиб ёзилуви колхозчилар оммаси ўртасида яхши рағбат уйғонтиради», — деб ёзган шоир поэмани чиндан ҳам халқ ижоди руҳига яқинлаштиришга уринганини қайд этади. Достонда фикрни ниҳоятда содда ифодалаш учун халқ сўз ва иборалари, мақоллари кўп қўлланганлиги унинг тилини халқ сўзлашув тилига янада яқинлаштиришни таъмин этган. Шунингдек достоннинг:

Бир бор экан, бир йўқ экан шу замонда.

Маманиёз бўлар экан Чуст томонда, — каби бошланиши;

Шундай алдаб. бой
Кўканни ишга сопти,
Кўкан «бўнак олайми»,
деб ўйга қопти,—

каби воқеани эртак сифат ҳикоя қилиб бериш усулида ёзилганлиги уни бевосита фольклор асарлари руҳига яқинлаштиради, шоирнинг фикр баёнида содда ва равонликка эришишини таъмин этади.

Ғ. Ғуломнинг халқ ижодига муносабати унинг прозаик асарларида, айниқса, аниқ кўринади. У ўзининг Ўзбекистон ёзувчиларининг II съездида «Фольклордан ўрганайлик» мавзуида қилган докладида халқ эртаклари ва латифаларининг халқ дили ва орзулари. уларнинг бутун руҳиятини ифодалаб келганлигини таъкидлаб; «Эртаклар халқ орасида кенг тарқалган, ёйилган бир жанрдир. Юқорида айтганимиздек, меҳнаткаш халқнинг синфий курашини, ўзини эзувчи, эксплуатация этувчи синфий душманларига бўлган нафратини, ғазабини ташийди... латифаларда ҳамма чиркин, бадбўй жойлари ачитиб сўкилади. Булар эса ҳозирги замонда ҳам халқимизнинг тушунчасидан капитализм тузуми қолдиқларини тозалаш учун қатъий кураш олиб бориб турган чоғимизда ўзининг аҳамиятини янада кўтаради», — деган эди.

Ғ. Ғулом ўзининг эски тузум қолдиқларини, кишилар онгидаги иллатларни кескин фош этувчи ҳажвий ҳикояларида ана шу халқ латифаларига кенг суянишининг маъноси ҳам шундадир. У ўзининг қатор юмористик ҳикояларининг сюжетини халқ латифалари асосига қуради. Қаҳрамонлар хатти-ҳаракати, ҳолатини халқ юмори кучи билан тасвирлаш орқали уларнинг бутун кирдикорлари ва руҳий оламини очишга эришади.

Масалан, «Луқмон» ҳикоясини олайлик... ҳикоянинг қаҳрамони Ҳубби ибн Абдулмалик дастлаб наққошлик қилиб юрган. Нўноқлиги ошкора кўрингач, айбларим кишиларнинг кўз олдида ошкора бўлмайди, чунки уларни тупроқ яширажак, деб табиблик билан шуғуллана бошлайди.

Бу киши бизнинг совет давримизда растада дўкон очиб баққоллик қилади. Турли дори-дармонлар билан ўзича кишиларни даволайди. Ҳатто занг босган наштари билан рўза тутиб толиққан беморнинг томиридан қон оламан деб уни нариги дунёга жўнатади.

Ҳикояда табибнинг сохталигини шу йўсинда фош қилиш билан тугатиш мумкин эди. Аммо ёзувчи бу риёкор беимон диндорни халқ ўртасида бошқа қилмишларини ва бу орқали сохта дин аҳлларининг барча ифлосликларини фош этиш мақсадида халқ ўртасида кенг тарқалган латифа сюжетидан фойдаланади...

Ёзувчининг «Ҳийлаи шаръий, «Элатияда бир ов», «Ҳожи қабул бўлди», «Чўтир хотиннинг толеи», «Эшонобод» ҳикоялари ва қатор фельетонларида ҳам кўришимиз мумкинки, халқ юмори ва халқ латифалари йўлида жамиятимизга доғ бўлиб тушган шахслар қаттиқ ҳажв қилинувчи бу асарларнинг роли 20—30 йиллар кичик проза жанрини ривожлантиришда буюкдир.

Ғ. Ғуломнинг халқ ижодига муносабатини белгилашда унинг «Тирилган мурда», «Шум бола» қиссалари алоҳида ўрин тутади. «Шум бола» қиссасини баъзи тадқиқотларда таъкидланганидек. фақат халқ эртаклари, хусусан «Тум сағирлигим» эртаги сюжетида ёзилган десак, асарнинг социал моҳиятини, унинг юксак бадиий қийматини ва ёзувчи санъаткорлигини тўла кўрсата олмаган бўламиз. Аслида, ёзувчи бунда халқ ижодининг эртак, афсона, халқ қўшиқлари, ривоят, латифа, лоф, аския жанрларининг синтезлашган бир усулини қўллайдики, натижада меҳнаткаш халқ фарзандининг Октябрдан илгариги дарбадарликда, муҳтожлик ва беқиёс хўрликда кечирган ҳаёти, саргузашти, уларнинг психологиясини ёрқин ҳаётий деталлар орқали шартли-романтик бўёқлардан мўл фойдаланган ҳолда тўлиқ ва жонли тасвирлайди.

Ёзувчи асарнинг ёзилиш тарихи ҳақида адабиётшунос А. Наумов билан бўлган суҳбатида шундай деган эди: «Шум бола»га ўзбек халқ ижоди ва асосий эртаклари ёрдамга келди.

...Тўғрисини айтганда дастлабки ниятим ўз ёшлигим ҳақида автобиографик қисса ёзишмиди ёки бошдан охиригача қизиқ ҳангомалардан иборат бўлган болалар китобини яратишмиди— ҳозир эслаб топиш осон эмас менга... Ўзим сезмаган ҳолда мен қаҳрамонимга юз йиллар мобайнида халқим болалари бошидан кечирган кўпгина воқеаларни кўчирдим. Бироқ менинг шум болам ҳар қалай кейинчалик ёзувчи бўлиб етишган Ғафур исмли бола эмас эди. У минглаб оддий ўзбек болаларидан бири эди. Ўшалар билан рўй берган ҳодисалар унга ҳам тааллуқли эди».

Бу қисматнинг ўша давр учун типик ҳол эканини кўрсатиш, уни бадиий тўқималар воситасида баёнлаш учун ёзувчи халқ нақллари, ривоят ва афсоналар, латифа ва ниҳоят эртак сюжетларидан фойдаланади. Бадиий тилнинг барча воситалари ёрдамида ҳаётнинг жонли картинасини яратади ва уни оммабоп бир усулда бадиий баён этади. Шундай қилиб, ёзувчининг халқ ижодидан ўрганиш тажрибаси тобора такомиллашиб, сайқал топиб боради. Бу эса ёзувчи асарларининг халқчиллиги ва реалистик таъсир кучининг ошиб борганидан далолат беради.

Эндиликда, Ғ. Ғуломнинг фольклордан ўрганиш борасидаги фаолияти ибратли бўлиб қолди. Кейинги авлод ундан бу соҳада ҳам ўрганмоқда. Бугунги кунда жаҳонда чуқур социал ўзгаришлар содир бўлаётган бир даврда ҳозирги замон ёзувчисининг зиммасида ҳар қачонгидан ҳам мураккаб масъулият. жамият тақдири ҳақидаги жавобгарлик ортиб бораётган экан, кишиларда виждон, бурч ҳисларини, мардлик, гуманизм билан суғорилган хусусиятларни тарбиялаш вазифаси туради.

Ғ. МЎМИНОВ,
Филология фанлари кандидати.

Хайри Умаровна ЎРМОНОВА

ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлими Ўзбекистон шоличилик илмий-тадқиқот институтининг директори, 1951 йилдан КПСС аъзоси, биология фанлари кандидати Хайри Умаровна Ўрмонова 66 ёшида тўсатдан вафот этди.

Хайри Умаровна 1957 йилдан бошлаб шоличилик тажриба станциясининг директори бўлиб ишлади, бу станция 1968 йилда Ўзбекистон шоличилик илмий-тадқиқот институтига айлантирилди.

Х. У. Ўрмонова институт тараққиёти, шоличилик соҳасида илмий-тадқиқотларни кенгайтириш ва чуқурлаштириш ҳақида доимий ғамхўрлик қилди. Институтнинг Қорақалпоғистон филиалини вужудга келтиришда унинг хизматлари катта бўлди.

Х. У. Ўрмонова илмий кадрлар тайёрлашга, шолининг янги навларини яратишга, юқори ҳосил олиш имконини берувчи технологияни ишлаб чиқишга катта эътибор берди.

У ташкилотчилик-ишлаб чиқариш фаолиятидан ташқари илмий иш ҳам олиб борди. Шолини парвариш қилиш технологияси бўйича бир неча асарлар автори, шоличилик бўйича ўқув қўлланмаси ва справочнигининг муаллифдошидир. Умуман Х. Ўрмонова томонидан 50 та илмий иш эълон қилинган.

Қишлоқ хўжалик фанини ривожлантиришга қўшган катта ҳиссаси учун унга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган агроном» фахрий унвони берилди.

Хайри Умаровна Меҳнат Қизил Байроқ ордени, икки марта Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи, СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг учта бронза медали билан мукофотланди.

Кишиларга меҳрибонлиги, принципиаллиги, ғамхўрлиги ва сезгирлиги Хайри Умаровнага катта обрў-эътибор келтирди.

Қадрдонимиз Хайри Умаровнанинг ёрқин хотираси қалбларимизда ҳамиша сақланиб қолади.

БИР ГРУППА ЎРТОҚЛАРИ.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ (ТашИИТ)

1983—1984 ўқув йили учун
СИРТҚИ ФАКУЛЬТЕТГА

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

СИРТҚИ ФАКУЛЬТЕТ ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА ИНЖЕНЕРЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ: темир йўл транспортини электрлаштириш, темир йўл транспортида автоматика, телемеханика ва алоқа, тепловозлар ва тепловоз хўжалиги, вагонсозлик ва вагон хўжалиги, темир йўл транспортида ташиш процессларини бошқариш, темир йўл қурилиши, йўл ва йўл хўжалиги, саноат теплоэнергетикаси, саноат ва граждан қурилиши, сув таъминоти ва канализация, темир йўл транспортининг иқтисоди ва ташкил этиш, бухгалтерия ҳисоби ва хўжалик фаолиятининг анализи.

Қуйидаги ихтисосларга кирувчилар фақат шу ихтисосларга мувофиқ келувчи ўрта махсус, ўрта ҳунар-техника маълумотига эга бўлишлари ёки институтда танланган ушбу соҳа ёки ушбу соҳага яқин соҳа бўйича ишлаётган бўлишлари шарт: темир йўл транспортини электрлаштириш, темир йўл транспортида автоматика, телемеханика ва алоқа, тепловозлар ва тепловоз хўжалиги, вагонсозлик ва вагон хўжалиги, темир йўл транспортининг иқтисоди ва ташкил этиш, саноат теплоэнергетикаси.

Қуйидаги ихтисослар институт бўйича ўта зарур ихтисослардир: темир йўл транспортида автоматика, телемеханика ва алоқа, тепловозлар ва тепловоз хўжалиги, вагонсозлик ва вагон хўжалиги, темир йўл транспортида ташиш процессларини бшқариш, темир йўл қурилиши, йўл ва йўл хўжалиги. Ўрта мактабни олтин медаль билан, ўрта махсус ва ҳунар-техника билим юртларини ушбу соҳа ёки шу соҳага яқин соҳа бўйича имтиёзли диплом билан битирганлар институтга ўта зарур ихтисослар бўйича кириш имтиҳонларисиз қабул қилинадилар.

Ўрта маълумот ҳақидаги ҳужжатда уч баҳоси бўлгани ҳолда ўртача балли 4,5 дан кам бўлмаганлар, иккита кириш имтиҳони математика (ёзма) ва физика (оғзаки)дан 8 балл (уч баҳосиз) олишса институтга ўта зарур ихтисослик бўйича қабул қилинадилар.

Барча бошқа ихтисосларга кирувчи медалистлар ва аълочилар математика (ёзма), бухгалтерия ҳисоби ва хўжалик фаолиятининг анализи ихтисоси бўйича кирувчи медалист ва аълочилар эса математика (оғзаки) бўйича имтиҳондан 5 (беш) баҳо олишса қабул қилинадилар.

Аризалар 31 августгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 15 майдан 15 сентябргача (потокларга бўлиниб), **қабул 21 августдан 20 сентябргача ўтказилади.**

Аризалар қабул комиссияси номига ёзилиб қуйида кўрсатилган адреслардан бирига юборилади:

700045, Тошкент, Оборонная кўчаси, 1-уй, ТашИИТ (Ўрта Осиё темир йўлининг Тошкент, Ховос ва Фарғона бўлимига хизмат кўрсатади);

744007, Ашхобод, Камина кўчаси, 69-уй. Ашхобод филиали (Ўрта Осиё темир йўлининг Ашхобод, Мари, Чоржўй ва Қорақалпоқ бўлимларига хизмат кўрсатади).

734012, Душанба, Ленин кўчаси, 16-2-уй. Душанба УКП (Ўрта Осиё темир йўлининг Душанба, Бухоро, Қарши ва Термиз бўлимларига хизмат кўрсатади).

Темир йўл транспортида автоматика, телемеханика ва алоқа ихтисослигига кирувчиларнинг аризаси фақат Ашхобод филиалида ва институтнинг Душанба ўқув-консультация пунктларида қабул қилинади.

Консультациялар учун институт, филиал ва ўқув-консультация пунктларининг қабул комиссияларига мурожаат қилиш мумкин.

Телефонлар: институт ректори — 91-14-40, 40-70.
Сиртқи факультет декани — 91-05-36, 40-78.
Қабул комиссияси — 90-05-91, 32-25.

«Главташкентстрой»нинг

ЎҚУВ КОМБИНАТИ 18-ЁШГА ТЎЛГАН ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАРНИ

минорали кран машинистлари, дурадгорлар, сувоқчи-бўёқчилар тайёрлайдиган

КУРСЛАРГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Курсларга қабул қилинганлар ойига 75 сўм миқдорида стипендия билан таъминланадилар.

Минорали кран машинистлари 4,5 ой таълим оладилар.

Машғулотлар группаларнинг тўлишига қараб бошланади.

Дурадгорлар, сувоқчи-бўёқчилар учун ўқиш муддати — 3 ой.

Машғулотлар ҳар ойнинг 5 кунидан бошланади.

Ёлғиз кишиларга яхши жиҳозланган ётоқхона берилади ва улар шаҳар пропискасига ўтказиладилар. Квартира навбат билан берилади.

Курсларни битирганлар Тошкент шаҳрида «Главташкентстрой» қурилиши ташкилотларида иш билан таъминланадилар.

«Главташкентстрой» ўз турар жойига, болалар муассасалари, касалхона, профилакторий, поликлиника, дам олиш зонаси, спорт иншоотларига эга, бадиий ҳаваскорлик коллективи фаолият кўрсатмоқда.

Ишлаб чиқариш илғорлари қурилиш ташкилоти ҳисобидан оширилган стипендия тўлаш шарти билан олий ва ўрта-техника ўқув юртларига ўқишга юборилишлари мумкин.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Ғ. Ғулом кўчаси, 6-уй.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 4/V да **СССР халқ артисти, Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати Вячеслав ГРИНЧЕНКОнинг ижодий кечаси.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 4/V да **Олтин девор,** 5/V да **Келинлар қўзғолони.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 5/V дан бошлаб **«ЕТТИ АЖОЙИБ МАСХАРАБОЗ» Москва цирки усталарининг хайрлашув гастроллари** (19.30).

Тошкент давлат маданият институти ректорати, партия ва касаба союз ташкилотлари Улуғ Ватан уруши ветерани, граждан мудофааси кафедрасининг доценти

Ғофур Рашидович АЗИЗОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрлиги республика миқёсидаги шахсий пенсионер, 1941 йилдан КПСС аъзоси

Ориф ҒУЛОМОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

4 МАЙ, ЧОРШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Озарбайжон ССР Давлат халқ рақс ансамблининг концерти. 10.10 — Олисдан келган аёл. Бадиий фильм. 11.20 — Саёҳатчилар клуби. 12.20 — ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Телевизион ҳужжатли фильмлар. 16.15 — Сеҳрли турна. Фильм балет. 16.45 — Горнчилар қаердасиз. 17.30 — Сиз яратган боғ. 18.00 — Инженер ҳақида сўз. 19.00 — Расмларда қуёш акси бор. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Меҳнатга яраша шараф ва шуҳрат. 20.10 — Тириклайин қўлга олинсин. Уч серияли бадиий фильм 1-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Олам кинокамера кўзгусида. 23.00 — Футбол бўйича СССР чемпионати. Спартак — Зенит. 2-тайм. 23.45 — Дунё воқеалари. 24.00 — Спорт ҳафталиги.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 ва 10.35 — Астрономия. 10.05 ва 13.40 — Немис тили. 11.05 — Эстетик тарбия. 11.35 ва 12.40 — М. Сервантес. 12.05 — Ота-оналар. Сизлар учун. 13.10 — Физика. 14.10 — Фан ва турмуш. 14.40 — Ленин — журналист ва редактор. 15.40 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 16.20 — 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Телевизион ҳужжатли фильм. 19.00 — Қирқ бешинчи йилнинг қиши ва баҳори. Кўп серияли телевизион ҳужжатли фильм. 2-серия. Кроссворд операцияси. Қирқ бешинчи йилнинг марти. 20.00 — 1983 йилнинг архитектураси. Тобольск. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин кичкинтойлар. 20.45 — Камалак. 21.15 — Телевизион ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Телевизион бадиий фильм 1 ва 2 сериялар.

ТОШКЕНТ-I. 18.00 — Орзу. 18.30 — Буюк мутафаккир, оташин революционер Карл Маркс туғилган куннинг 165 йиллигига. 18.50 — Баҳор. Манзарали фильм. 19.00 — Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округи — 65 ёшда. 19.10 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Эстрада калейдоскопи (такрорий) 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Жанубий чегаралар посбонлигида. 23.05 — Бугун оламда нима гап?

5 МАЙ, ПАЙШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Горнчилар қаердасиз. 10.20 — Тириклайин қўлга олинсин. Уч серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия. 11.40 — Орол. Телевизион ҳужжатли фильм. 11.55 — Музикали телевизион фильм. 12.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Телевизион ҳужжатли фильм. 16.25 — Ватан ҳақида қўшиқлар. 16.45 — Шахмат мактаби. 17.15 — РСФСРда хизмат кўрсатган юрист Г. Д. Киевская билан учрашув. 18.00 — Бугун — Матбуот куни. 18.45 — Миллионлар ленинча университети. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.35 — Туғилган кунининг 165 йиллигига. К. Маркс ва ҳозирги давр. 20.20— Тириклайин қўлга олинсин. Уч серияли телевизион бадиий фильм премьераси 2-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Ҳужжатли фильм. 23.40 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — ва 10.35 — А. Т. Твардовский. Василий Тёркин. 10.05 — 13.30 — Испан тили. 11.05 — Эстетик тарбия. 11.35 ва 12.35 — Зоология. 12.00 — Сиз яратган боғ. 13.00 — Тарих. 14.00 — Қишлоқ янгиликлари. 15.00 — Ғалаба. Бадиий фильм. 16.35 — ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — 1945 йилнинг қиши ва баҳори. Кўп серияли телевизион ҳужжатли фильм. 2-серия. Учинчи империянинг ҳалокати. Берлин. 20.00 — Украина телевидениеси ва радиосининг хизмат кўрсатган симфоник оркестри И. Шамо асарларини ижро этади. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин кичкинтойлар. 20.45 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 21.15 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Телевизион бадиий фильм. 23.10 — Болгар эстрадаси артистларининг концерти.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Ўзбекистон ССР тарихи. 12.00 — Телевизион фильмлар. 12.30 — Ўзбекистон ССР тарихи. 18.05 — Мультфильмлар. 18.45 — Илҳом. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Матбуот кунига. Партиявий халқчил... 20.30 — Ахборот. 20.50 — Матбуот ходимлари учун концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Сув ва ҳосил. 22.25 — Шахсий масалалар бўйича бир неча интервью. Бадиий фильм. 23.50 — Янгиликлар.

«Радио»

4 МАЙ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Концерт. 9.30 — Совет Ўзбекистони — одамлар, ишлар, режалар. 11.15 — Туркистон ҳарбий округининг 65 йиллигига. 11.25 — М. Левиев асарларидан концерт. 12.10 —Узбекистан индустриальний. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Табаррук замин. 19.25 — Чолғу куйлари. 20.50 — Оламсан бахтим. 21.10 — Хайрли тун, 22.30 — Концерт.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

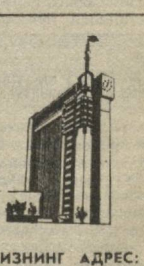

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент-П. Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16. 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.